

Formy partnerského soužití u mladých lidí v dnešní společnosti

Lucie Sadlonová, DiS.

Bakalářská práce
2015

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

INSTITUT
MEZIOBOROVÝCH STUDIÍ

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Institut mezioborových studií

akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie Sadlonová, DiS.**
Osobní číslo: **H128384**
Studijní program: **B7507 Specializace v pedagogice**
Studijní obor: **Sociální pedagogika**
Forma studia: **kombinovaná**

Téma práce: **Formy partnerského soužití u mladých lidí v dnešní společnosti**

Zásady pro vypracování:

Zadané a zvolené téma bude zpracováno podle pokynů obsažených v SR UTB ve Zlíně č. 7/2014, včetně příloh, případně podle dalších materiálů.

Zejména bude dbáno na dodržování zásad publikační etiky a pravidel společenskovedního výzkumu. Průběžné výsledky práce budou pravidelně konzultovány s vedoucím bakalářské práce.

S vědomím těchto zásad a pravidel a po konzultaci s vedoucím bude práce zaměřena na:

- vysvětlení pojmů partnerství, manželství, rodina a formy partnerského soužití v současné společnosti;

- postoje a motivy volby partnerského soužití u dnešní mladé generace výhody a nevýhody různých forem partnerského soužití;

- představy o partnerském soužití ve vztahu k rodině a dětem.

Součástí práce bude empirické šetření event. realizovaný výzkum kvantitativní výzkum (dotazník) zaměřený na očekávání a představy mladých lidí o partnerském soužití ve vztahu k rodině a dětem.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

Blechová, Z. Partnerské vztahy nové generace. Plzeň: Nakladatelství Zdenky Blechové, 2008. 156 s. ISBN 978-80-904007-0-2.

Leman, K. Sourozenecké konstelace. Praha : Portál, 2012. 224 s. ISBN 978-80-7367-866-1.

Možný, I. Rodina a společnost. Vyd. 2. Praha: Nakladatelství Slon, 2006. 312 s. ISBN: 978-80-86429-87-8.

Satirová, V. Společná terapie rodiny. Vyd. 1. Praha : Portál, 2007. 214 s. ISBN 978-80-7367-303.

Sobotková I. Psychologie rodiny. Vyd. 3. Praha: Nakladatelství Portál, 2012. 224 s. ISBN 978-80-262-0217-2.

Další literatura bude obsažena v Projektu bakalářské práce a průběžně doplňována během práce na tomto textu.

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Geraldina Palovčíková, CSc.

Institut mezioborových studií

Datum zadání bakalářské práce:

15. prosince 2014

Termín odevzdání bakalářské práce:

30. dubna 2015

Ve Zlíně dne 15. prosince 2014

doc. Ing. Aněžka Lengálová, Ph.D.
děkanka

doc. PhDr. Miloslav Jůzl, Ph.D.
ředitel ústavu

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty humanitních studií Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Brně

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce „Formy partnerského soužití u mladých lidí v dnešní společnosti“ je zaměřena na analýzu partnerského chování mladých lidí a jejich představ o vstupu do partnerského soužití. Stanovený cíl je hledání odpovědi na otázku, jaké jsou postoje mladých žen a mužů k nesezdanému soužití a k instituci manželství a jaké formy partnerského soužití preferují mladí lidé jako dlouhodobou životní strategii. V teoretické části jsou definovány pojmy partnerství, nesezdané soužití, soužití osob stejného pohlaví, manželství, rodina a společnost, které jsou spjaty s výběrem partnera a volbou soužití. V praktické části jsou uvedeny výsledky dotazníkového šetření, věnovaného zkoumání volby formy prvního partnerského soužití a partnerského chování u mladých žen a mužů v České republice.

Klíčová slova: partnerství, nesezdané soužití, manželství, registrované partnerství a rodina, společnost

ABSTRACT

Bachelor thesis "Forms of partnership cohabitation among young people in the today's society" is focused on the analysis of the partnership behaviour of young people and their ideas about the entry to cohabitation. Stated goal is answers the question, what are the attitudes of young women and men to unmarried cohabitation and the institution of marriage, and what forms of cohabitation prefer young people as a long-life strategy. The theoretical part defines in the concepts of partnerships, cohabitation, cohabitation of people of the same sex, the marriage, the family and society, that are connected with the selection of a partner and choosing cohabitation. In the practical part are listed the results of the questionnaire investigation, devoted to the examination of the options form the first cohabitation and partner behaviour among young women and men in the Czech Republic.

Keywords: partnerships, cohabitation, marriage, registered partnership and family, society

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Srdečně děkuji PhDr. Geraldině Palovčíkové, CSc. za její trpělivý přístup, pomoc a poskytování rad při zpracování mé práce.

Dále děkuji všem, kteří se podíleli na výzkumu mé bakalářské práce.

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST.....	10
1 PARTNERSTVÍ	11
1.1 PARTNERSKÝ VZTAH	11
1.2 FORMY PARTNERSKÉHO SOUŽITÍ	13
1.3 MOTIVY OVLIVŇUJÍCÍ VOLBU PARTNERSKÉHO SOUŽITÍ	15
1.4 VÝHODY A NEVÝHODY RŮZNÝCH FOREM PARTNERSKÉHO SOUŽITÍ	17
2 MANŽELSTVÍ	19
2.1 MANŽELSTVÍ A JEHO VÝZNAM.....	19
2.2 MOTIVY K UZAVŘENÍ MANŽELSTVÍ	20
2.3 SŇATEČNOST A ROZVODOVOST	21
2.4 LEGISLATIVNÍ ZAKOTVENÍ MANŽELSTVÍ	23
3 RODINA A VOLBA FORMY SOUŽITÍ.....	25
3.1 RODINA A SPOLEČNOST	25
3.2 TYPY USPOŘÁDÁNÍ RODINY	26
3.3 VOLBA MANŽELSTVÍ A NESEZDANÉ SOUŽITÍ.....	27
3.4 DEMOGRAFICKÝ POHLED NA RODINNÉ SOUŽITÍ.....	28
II PRAKTICKÁ ČÁST	31
4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ.....	32
4.1 CÍL VÝZKUMU, STANOVENÉ HYPOTÉZY	32
4.2 STRUKTURA A SESTAVENÍ DOTAZNÍKU	33
4.3 VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU	34
4.4 POTVRZENÍ A VYVRACENÍ STANOVENÝCH HYPOTÉZ.....	55
ZÁVĚR	57
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	58
SEZNAM OBRÁZKŮ	60
SEZNAM TABULEK.....	61
SEZNAM PŘÍLOH.....	65

ÚVOD

Téma „Formy partnerského soužití u mladých lidí v dnešní společnosti“ jsem si vybrala s vědomím, že je velmi známé a frekventované, ale i s přesvědčením, že po odborné stránce nabízí tato problematika mnoho prostoru pro další podrobnější zkoumání. Toto téma je mi i velice blízké, protože pracuji jako sociální pracovnice v Poradně pro rodinu Pardubického kraje. Téma se mě dotýká také z hlediska osobního, kdy se jako většina mladých lidí snažím i já najít správného partnera a nezklamat se v něm.

Práce je rozdělena na teoretickou část a praktickou část. Teoretická část se skládá ze tří podkapitol. První kapitola je zaměřena na partnerský vztah, jeho dělení z hlediska soužití partnerů, na faktory které volbu partnera a představy o formě ovlivňují a na výhody a nevýhody jednotlivých typů partnerského soužití. Ve druhé kapitole se věnuji manželství, jeho významu. Dále se v této kapitole věnuji vývoji sňatečnosti a rozvodovosti v ČR a uvádím stěžejní prvky legislativy spojené s manželstvím a nesezdaným soužitím Třetí kapitola je věnována rodině a jejímu postavení ve společnosti. Dále se v této kapitole zaměřuji na nejpodstatnější rozdíly mezi manželstvím a nesezdaným soužitím, Nelze opomenout, že je důležité se na tuto problematiku zaměřit taktéž z hlediska demografického.

V praktické části jsem zpracovala kvantitativní výzkum, realizovaný prostřednictvím dotazníkového šetření. Otázky byly formulovány tak, aby při výzkumu byly vymezeny představy mladých lidí o partnerství, manželství či nesezdaném soužití. Dále jsem dotazníkové šetření zaměřila na zjištění faktorů, které ovlivňují výběr a volbu partnera a postoje mladých lidí k alternativním formám soužití.

Cílem mé bakalářské práce je zpracování výzkumu na téma „ Představa mladých lidí o partnerském životě“, která bude zaměřena na osoby ve věku 18- 30 let.

Partnerské vztahy jsou zdrojem mnoha šťastných chvil ale také mnoha problémů a krizí. V posledních desetiletích dochází ke změnám tradičních vzorců partnerského a rodinného chování Dochází k odkládání partnerského soužití, společný život většiny mladých lidí začíná mimo manželství a k sňatku se přistupuje často až v souvislosti s rodičovstvím a stále více mnoho mladých lidí volí život bez stálého partnera – singlovství. Přesto rodina zastává stále velmi významné místo v životě. Udržovat fungující partnerské vztahy není jednoduché, co dokazuje i velká míra rozvodovosti a proto považují otázku přístupu mladé

generace k založení rodiny za problém z hlediska praxe i teorie velice zajímavou a aktuální.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PARTNERSTVÍ

Partnerství je založeno na lásce dvou lidí. Odehrává se mezi mužem a ženou, kteří spolu chtějí trávit čas a jsou si oddaní. Potřeby lásky, intimity, afiliace, patří k vrozeným lidským potřebám. Lidé chtějí být milováni a touží milovat. Nejdůležitějším bodem v partnerství je láska, která bývá často naplňována, ale také zklamána, proto by měli mladí lidé volbu partnera zodpovědně zvažovat. Dnes je ve společnosti běžné střídat partnery, abychom si mohli zvolit toho správného. V minulosti se partneři i v případě, že jejich vztah optimálně nefungoval, snažili se zůstat spolu. V současné době tomu tak není. Mnozí lidé se domnívají, že opravdová láska je v životě každého z nás pouze jedna. Ale, každý z nás si projde cestou, kdy si uvědomí, zda v životě měl pouze jednu opravdovou lásku či více. (Gilbert, 2013)

1.1 Partnerský vztah

V partnerském vztahu si hledáme cestu k sobě a druhému. Člověk musí projít dlouhou cestou, než si uvědomí, že největší hodnotou každého z nás je být přirozený. Pravého partnera hledáme často kolem nás, ale neuvědomujeme si, že už je dávno v naší přítomnosti, jen jej nedokážeme přijmout. Je důležité si stanovit, které hodnoty od partnera očekáváme. Měli bychom si uvědomit, že partnerský vztah, je v životě označován jako „předmět učení“, což znamená, že bychom se měli zaměřit na chyby, které děláme.

Partnerský vztah můžeme přirovnat k abecedě, kterou se učíme ve škole. V partnerském vztahu se učíme pomocí různých situací např. toleranci druhému, hrdosti, nebojácnost, porozumění ale také věrnost druhému. Tyto vyjmenované vlastnosti se učíme během života. V rámci prožitků a zkušeností si tyto vlastnosti osvojujeme. Během učení postupně shromažďujeme zkušenosti, díky kterým můžeme být kvalitním partnerem pro druhého. Každý z nás se tohle vše může naučit během jednoho života nebo během více životů. (Blechová, 2003)

Partnerský vztah má mnoho definic, každý člověk si pod tímto pojmem představuje něco jiného. Jaký postoj člověk zvolí ve vztahu k partnerství, závisí na obrazu člověka, který je typický pro určitý věk a danou společnost. Nejdůležitější pro jedince je ovšem rozhodnutí, zda dokážeme žít ve vztahu s druhým člověkem. (Peseschkian, 1995)

Je těžké posuzovat, zda partnerské vztahy jsou vyšší úrovni než minulosti. Musíme se na to pořádně podívat z různých hledisek. V minulosti byla rodina součástí státu, jednalo

se o silné soužití dvou lidí, které trvalo až do konce jejich života. V dnešní době bereme více na vědomí svobodu v tom, co děláme a konáme. Je důležité se nezastavovat nad věcmi, které nám ubližují. (Blechová, 2007)

Miroslav Plzák, zmiňuje pár takto „ *k tomu, aby vznikl nový člověk, je zapotřebí celkem nečekaně nepatrné dovednosti dvou různopohlavních jedinců čili páru. V párovém soužití je velký kus kouzla a velký kus lidského prokletí.* “ (Plzák, 1989, s. 15)

Mluvíme – li o partnerském vztahu je potřeba zmínit odlišnosti muže a ženy, které jsou spojeny s očekáváními ve vztahu. Podle P. Šmolky jsou to:

„U mužů:

OSTA – *obdiv stále*

Pro muže je velice důležité, aby ho žena obdivovala.

NESTA – *nezatěžovat starostmi*

SEZA - *sex, kdy se mu zachce*

Mnohé ženy si snaží udržet zdání o romantice. V tomto případě, ženy jsou rády dobývány. Můžeme zvolit sex jako formu zásluhy.

UU – *uklizeno a uvařeno*

Pro spokojený život mužů jim stačí, aby bylo uklizeno a uvařeno. Muži by toto měli na své ženě ocenit.

U ženy je tomu ovšem jinak:

POPO – *posedět a popovídat*

Ženy touží po komunikaci se svým mužem – ovšem ne po tématech týkající se chodu domácnosti.

DUPO – *duševní porozumnění*

Ženy očekávají od mužů pochopení a jsou rádi za každé objetí.

VYCE – *vyjadřovat lásku celým životem*

VYPO – *vycítit, co žena potřebuje“*

(Šmolka, 2015, str. 48 -50)

1.2 Formy partnerského soužití

- **Nesezdané soužití**

Nesezdané soužití je ve společnosti zařazeno mezi alternativní formy soužití. V historii se toto soužití označuje jako soužití mimo manželství, ale v současnosti se nesezdané soužití vyskytuje jako nový sociální jev. Pojem „nesezdané soužití“ se už začíná objevovat v 60. letech 20. století, kde se toto soužití bere, jako běžná forma svazku S tímto typem soužití můžeme také setkat a to ve smyslu jako „společné soužití“ či „manželství na zkoušku“ a jiné. Termín, který používá společnost je „nesezdané soužití“ či „nesezdaná koabitace“. V demografii nesezdané manželství bývá označováno pojmem „faktické manželství“.

Nesezdané soužití definujeme jako soužití partnerů, kteří spolu sdílí jednu domácnost bez uzavření manželství. Přesněji řečeno druh a družka žijí ve společném vztahu, starají se společně o chod domácnosti a jiné. Nesezdané soužití označujeme jako soužití jednotlivců, které je zaměřené na seberealizace ženy i muže, kteří žijí ve společném vztahu. Toto soužití každému z partnerů umožňuje pocit svobody. (Hamplová, Pikálková; 2002)

- **Manželství**

Manželství je v současné společnosti definováno jako vztah mezi mužem a ženou, který je založen na pevném citovém vztahu. Oba partneři mají v manželství stejné postavení a jsou si rovni. Hlavním cílem manželství je založit rodinu a řádně vychovat děti. Manželství vzniká vzájemným souhlasem partnerů, kteří mají společný cíl a to vytvořit rodinu a společně se postarat o výchovu dětí. Do manželství nikdo není nucen. Vhodného partnera by nám neměli vybírat rodiče, kteří kladou pro výběr partnera své požadavky (dobré postavení a plat, byt a jiné). Rodiče partnerů často se cítí být ukřivdění, pokud si jejich dítě vybere do manželství partnera, který neodpovídá jejich představám. (Grollová, Johnová, Müllerová, Pražáková, 1989)

Manželství je ovlivněno 4 základními složkami:

- ✓ Péče o domácnost
- ✓ Finance
- ✓ Péče o vývoj dítěte
- ✓ Volný čas

Pro správné fungování manželství je důležité si umět zorganizovat, kdo bude řídit domácnost, peníze, vývoj dítěte a volný čas.

Většinou autoritou domácnosti je manželka, která organizuje chod domácnosti a muž jí do toho nemluví. Patří sem: strava, úklid, obstarání ledničky atd.

Autoritou financí bývá v mnoha případech manžel, který rozhoduje o hospodaření s penězi.

Autoritou dítěte jsou většinou do doby jeho dospívání manželky. V dospělosti pak v případě, že se jedná o dceru, matka ve své péči pokračuje. Ovšem, pokud se jedná o syna, převezme péči o syna otec.

Autoritou volného času musí být oba rodiče. Každý z nich má právo na své individuální zájmy, pokud jsou k tomu dostatečné finance. (Plzák, 2001)

- **Homosexuální soužití partnerů**

Jedná se o soužití osob stejného pohlaví. Tato forma soužití se začíná ve společnosti objevovat stále častěji a pohlíží se na ni s větší tolerancí, než v minulosti. V roce 2006 vešel v platnost Zákon o registrovaném partnerství. Takto veřejnoprávně instutualizovaný – svazek dvou osob téhož pohlaví znamenal – významný krok k zrovnoprávnění toho soužití. V současnosti se ve společnosti mnoho diskutuje o problému výchovy dětí homosexuálními páry.

(Sobotková, 2012)

„ Od roku 1992 je homosexualita vyjmuta ze všech seznamů duševních poruch a je považována za menšinovou variaci lidské sexuální orientace. Není to tedy ani nemoc, ani úchylka, je to zkrátka preference osob stejného pohlaví jako erotických objektů.“

(Drezsiová, 2010, str. 186)

Ve sféře partnerských vztahů lze v posledních letech konstatovat zajímavý fenomén tzv. singles. Pojem singles má mnoho definicí, jejichž společný základ tvoří život bez stálého životního partnera. Většinou se za singles považují mladí lidé mezi 25-45 lety, kteří žijí sami a nikdy neuzavřeli manželství, anebo lidé, kterých manželství zaniklo – tedy svobodní, rozvedení, ovdovělí. Někteří autoři sem řadí i svobodné rodiče. Mnoho singles považuje svůj styl života za dočasný a představě partnerského vztahu a rodiny v budoucnosti se nebrání. Vzhledem k nárůstu tohoto fenoménu, který souvisí s proměnou

partnerských vztahů a hodnot ve společnosti je potřebné problematice singles věnovat pozornost i z pohledu sociální pedagogiky.

- Jiné formy partnerského soužití

Někteří odborníci zastávají poměrně radikální názor, že monogamie se postupně stává v moderní společnosti zastaralou formou soužití. Předpokládají, že v perspektivě několika desetiletí bude stále častější polygamie – rodinné soužití muže či ženy s více partnery opačného pohlaví. Polygamii povoluje mnoho společností, např. islám umožňuje mnohoženství, tzv. polygynii, u Inuitů se můžeme setkat s polyandrií, tedy soužitím jedné ženy s více muži. Monogamní forma soužití a manželství však ve světě převažuje.

(Možný, 2011)

1.3 Motivy ovlivňující volbu partnerského soužití

Důležitý vliv na volbu partnerského soužití klade původní rodina. Tento vliv se zaznamenává ve dvou bodech. Rodiče výběr svého potomka ovlivňují hodnotami a postoji, kterým se v rámci socializace v rodině naučili. Je vhodné zmínit, že mnozí rodiče mají stále potřebu manipulovat i se svými dospělými dětmi.

Jednou z nejvýznamnějších lidských potřeb je **afiliace** – psychická potřeba, která souvisí s láskou, přátelstvím a blízkým kontaktem. Intenzita této potřeby se u každého jedince liší a závisí na situaci. Může ji ovšem také vyvolat i různá iniciativa, ale neustále je pojena touhou po těsných a dlouhodobých vztazích. Vztahy vyznačující se intimitou dodávají člověku oporu a pomoc, sdílení okamžiků radostných a smutných, pocit bezpečí, pro případ pomoci od druhé osoby.

Potřeba afiliace stoupá v okamžiku, kdy jedinec má pocit nejistoty, obav, strachu či ohrožení. Afiliace je vyznačována silnou touhou po navazování a udržování vztahů s jinými lidmi. Občas, ale také člověk směřuje k samotě a to v případě, že potřebuje přemýšlet o svém životě či se srovnat s prožitými událostmi. Dále také volíme samotu v okamžicích, kdy se potřebujeme vyrovnat s náročnými životními událostmi a načerpat znovu sílu.

Dále člověk může prožívat samotu. Samota se objevuje u lidí, kteří prošli zásadní změnou ve svém životě (odstěhování do nového prostředí z důvodu studií, práce či následovali svého partnera atd.), což vede k sociální izolaci.

Dalším typem osamocení je emociální izolace – jedná se o situaci, kdy člověk má kolem sebe spousty známých, přátel a rodinu, chybí mu ovšem důvěrnější vztah k jinému člověku.

Pro člověka je důležitý kontakt s druhými lidmi a to z různých hledisek:

- Podpora a bezpečí – jedinec je spojen s vědomím, že je tu pro nás stále člověk, na kterého se můžeme v jakékoliv situaci obrátit, ale také i spolehnout.
- Různé typy reakcí na ohrožující situace – zaměřit se na to, co je pro nás dobré či špatné.
- Práce s pocity, které jsou založené na stejných či podobných názorech s možností dalšího zpracování.
- Pocity, které se projevují radostí a štěstím, ale také smutkem a zklamáním.
- Poskytnutá odměny (ocenění), která je důležitá pro formulaci vztahových vlastností jedince.

Afiliaci také vyznačujeme pocitem podpory od okolí a sociální pomocí. Zmiňujeme – li se o afiliaci, bereme v potaz 4 základní ukazatele, které mají vliv na jedince.

- a) Emociální podpora – společnost a lidé, kterým na nás záleží, mají o nás strach, snaží se nám pomoci.
- b) Jedinec by měl umět odhadnout situaci.
- c) Informace pro jedince – stanovit si možnosti řešení.
- d) Podpora týkající se konkrétní pomoci – Jedinec vyžaduje formu jasně dané pomoci, kterou si zvolil.

Jednou z důležitých podmínek pro navázání blízkých vztahů a tedy pro výběr partnera je **fyzická a osobnostní atraktivita**. Partneři si svůj protějšek také nejčastěji vybírají podle vzhledu (barva očí, vlasy, barva pleti), ale také podle zevnějšku – jak je osoba upravena, oblečení a jiné. Kritériem atraktivity partnerky z pohledu mužů je zejména mládí a zdraví. Ženy si vybírají svého partnera na základě jeho fyzické síly a postavení ve společnosti.

Při fyzické atraktivitě se velmi často zaměřujeme na rysy obličeje, výšku postavy, hmotnost, barvu vlasů a pokožky a jiné. Fyzický vzhled ovlivňuje první dojem člověka.

Fyzická atraktivita je důležitá pro navazování vztahů, což vede k tomu, že obě pohlaví pečují o svůj vzhled a zevnějšek.

Pro lidi, kteří upřednostňují výběr partnera na základě osobní atraktivity, je typické, že si vytváří dojem až na dalším setkání. Bývá vyznačována postoji, názory, zájmy, socioekonomickým statusem.

Interpersonální atraktivita na internetu spočívá v hledání si partnera ke komunikaci na základě společných zájmů, smyslu pro humor, hodnot a zajímavosti a dalších činitelů. Zde platí určitá rizika jako dojem z fyzického vzhledu a informace o jedinci mohou být klamné. (Výrost, Slamněník, 2008)

1.4 Výhody a nevýhody různých forem partnerského soužití

a) Výhody a nevýhody nesezdaného soužití

Tato forma soužití má několik výhod i nevýhod. Nejčastějšími důvody proč neuzavřít manželství jsou tyto

- Mezi druhem a družkou není stanovena ze zákona vzájemná vyživovací povinnost.
- Pokud druh a družka spolu žijí ve společné domácnosti, tak v případě rozvodu ukončení vztahu jim zaniká povinnost společně užívat byt.
- V případě, že spolu partneři pouze žijí tak majetek nabytý za trvání jejich vztahu není společným jměním manželů.
- Otcovství se určuje na základě souhlasného prohlášení obou rodičů.

Výhody nesezdaného soužití

- Děti v nesezdaném soužití mají stejná práva jako děti narozené v manželství.
- O záležitostech týkající se rodiny rozhodují společně.

(Grollová, Johnová, Müllerová, Pražáková, 1989)

Mezi výhody nesezdaného soužití řadíme pocit větší svobody. Partneři často mívají pocit, že vstupem do manželství ztratí dosavadní volnost a budou s druhou polovičkou muset být až do konce svého života.

b) Výhody a nevýhody manželství

Mezi výhody, které vznikají uzavřením manželstvím, řadíme:

- Mezi manželi je stanovena ze zákona vyživovací povinnost k druhému partnerovi
- Při narození dítěte je otcem dítěte manžel.
- Manželé mají právo společně užívat byt.
- Majetek získaný za manželství patří mezi bezpodílové spoluvlastnictví manželů.
- Každý z manželů může zastupovat druhého při řešení běžných záležitostí, které se týkají domácnosti, péče o děti či uspokojování materiálních potřeb.

(Grollová, Johnová, Müllerová, Pražáková, 1989)

c) Výhody a nevýhody soužití partnerů stejného pohlaví

S homosexuálními páry se pojí mnoha výhod stejně tak jako v manželství. Z hlediska právního přináší registrované partnerství tyto výhody:

- Partneři mají stejná postavení.
- O záležitostech týkajících se homosexuálního soužití rozhodují oba stejně.
- Registrovaní partneři se zastupují v běžném jednání.
- Vzniklé partnerství nebrání rodičovské zodpovědnosti partnera ani svěření dítěte do jeho péče.

Od roku 1992 se homosexuální chování odstranilo ze seznamu duševních poruch, což znamená, že se nejedná o nemoc ani úchylku.

Nejdůležitější faktem a pro homosexuální páry nevýhoda je, že si **nesmí osvojit dítě** za trvání registrovaného partnerství. (zákon č. 115 Sb. O registrovaném partnerství)

2 MANŽELSTVÍ

Jedná se o soužití muže a ženy, kteří se dobrovolně dohodli, že spolu budou pečovat o majetek, peníze, bydlení, zajišťovat výchovu dětí, sexuálně žít, trávit čas společnými zájmy. Nukleární rodina je tvořena mužem, ženou a jejich dětmi. Uzavřením manželství dochází k tzv. rozšiřování rodiny. Je důležité se zaměřit na složky, které jsou nezbytné v našem manželství (peníze, zajištění chodu domácnosti, sexuální soužití či záliby). Hledat podstatu manželství je obtížné, proto dáváme prostor tomu, aby se tímto problémem zabývali odborníci. (Cibulec, 1984)

„Manželství je jako obležená pevnost: ti, co jsou venku, se snaží dostat dovnitř a ti co jsou uvnitř, se snaží dostat ven“ (Blechová, 2003, str. 60)

Soužití v manželství je především stereotyp. V manželství se často objevuje mnoho problémů anebo se ve vztahu nudíme. Stejně to je i mimo manželství, objevuje se to ve všem, co děláme, proto je důležité vše, co děláme správně vyvážit. (Blechová, 2003)

Manželství se zakládá na společném soužití muže a ženy. Toužíme po člověku, kterého nemáme. Manželská láska se vyznačuje harmonií soužití, i když to vede ke snížení sexuální touhy. V manželství se objevuje zvýšení jistoty, které je doprovázeno i zápornými emocemi. Mezi ně řadíme stres, stesk a strach. Souvisí to s tím, že soucítím s utrpením druhého a pokud ho mám rád, provází mě o něj obavy.

V manželství je vzájemný vztah manželů zaměřen na děti, což vede k tomu, že až děti odrostou, tak nejsou vazebným prvkem rodiny, což může vést k manželské krizi. (Plzák, 2000)

2.1 Manželství a jeho význam

Manželství můžeme definovat jako společenský vztah, který označujeme jako vztah právní. Přesněji ho můžeme označit jako soužití muže a ženy, kdy jejich vztah je definován právními podmínkami. Často se uvádí, že tato forma soužití muže a ženy je důležitá pro jedince a společnost. Nejedná se pouze o to, že lidé žijí v manželství pouze tradičně. Manželství je společenství, kde jsou zdůrazněny nároky na osobní život člověka a intimní nároky člověka. V manželském svazku dochází k pocitu životní jistoty, citů a intimity. Psychologové charakterizují manželství jako vztah, který navázali dva intimně spjatí lidé, kteří jsou k sobě připoutáni citem a ten se pojí s touhou po kontinuitě, trvalosti a vývoji. Jedná se o víru, která směřuje k tomu, že dva lidé spolu žijí z hlediska citů k člověku,

s nímž by chtěl strávit celý svůj život. Představa o trvalosti manželství se pojí s otázkou, která se zaměřuje na délku lidského života. Nejsilnějším faktorem manželství bývají označovány děti, láska a oddanost partnera. (Radvanová, 1978)

Manželství označujeme za instituci, kde se uskutečňuje a prožívá vzájemná láska. Přesněji řečeno manželství definujeme jako vzájemný vztah muže a ženy, který je upraven právně. Právo stanovuje manželství pevný řád. V manželství je nejdůležitější funkcí přivádět na svět děti zajistit jejich výchovu. Mezi nejstarší historickou formu soužití řadíme soužití muže a ženy, dále i děti, které žijí v rodině. Teprve později můžeme soužití muže a ženy označit jako manželství. (Klímová – Fügnerová, 1983)

2.2 Motivy k uzavření manželství

Podle výzkum Hamplové jsou uváděny nejčastější důvody pro uzavření manželství - láska, touha po bezpečí, snaha, aby dítě bylo vychováno a stvořeno v manželském svazku. Ženy především kladou výraznější důraz na ekonomické důvody uzavírání manželství. Manželství dává partnerům záruku nároku příspěvku na péči o dítě. Nesmíme zapomenout na nejdůležitější záruky pro manžele a to, že muž rodinu neopustí nebo tomu tak bude pouze za ztížených podmínek. V případě, že rodinu opustí partner, má matka i dítě nárok na výživné. V pozadí pak respondenti zmiňovali důvod tlak rodičů a společnosti. Ve skutečnosti jsou tyto nátlaky výraznějšího rázu, než je uvedeno.

Hamplová ve svém výzkumu uvádí určité podmínky pro vstup do manželství. Tyto podmínky definujeme jako ekonomické (ekonomická samostatnost, výdělečná činnost, výplata, vlastní bydlení), podpora druhých (podpora rodičů a státu), formální náležitosti (plnoletost, dosažené vzdělání) a stabilní partnerský vztah (vztah trvajícím dostatečně dlouhou dobu pro schopnost společného soužití ve společné domácnosti spojené s hospodařením než partneři vstoupí do manželství (Hamplová, 2000)

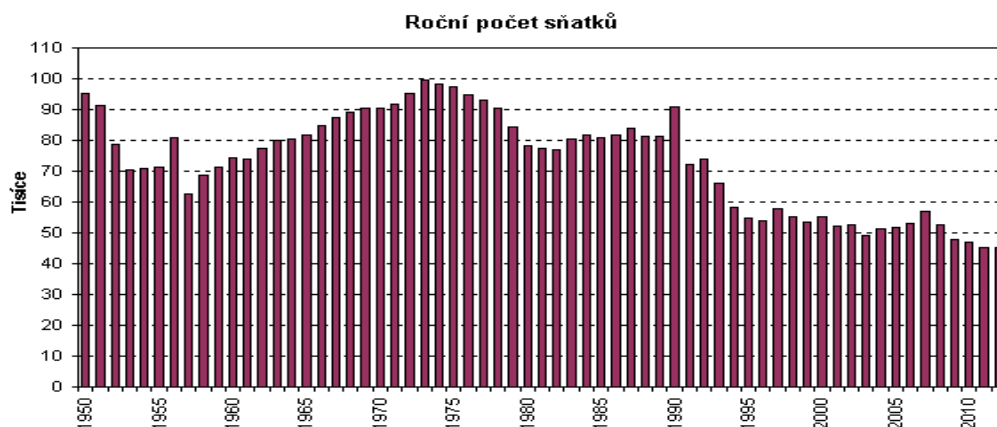
2.3 Sňatečnost a rozvodovost

Sňatečnost

Dobře fungující manželství je pro každého jedna z nejdůležitějších věcí v jeho životě. Průměrný rozdíl ve věku snoubenců je nízký – ženich bývá v průměru od 2 až 2,5 roku starší než nevěsta. Výjimkou bývají i starší nevěsty.

Jedná se většinou o 10- 14 let rozdíl věku od nevěsty. Tyto sňatky se vyskytují v poměrně podobném počtu jako sňatky uzavřené mez páry se stejným rokem narození. Doby, kdy v Česku vstupoval do manželství každý pár, nevrátíme. Dále je potřeba zmínit, že vzrůst věku svobodných snoubenců nevyšplhal k hodnotám v Evropě. Opakované sňatky jsou ve společnosti také zcela časté. Podíl těchto sňatků roste, což vede k poklesu rozvodovosti. (Možný, 2002)

Z hlediska demografie počet sňatků v roce 2003 se snížil poprvé v České republice pod 50 tisíc. Od roku 2004 došlo k navýšení počtu uzavřených sňatků. Výraznější nárůst nově uzavřených manželství zaznamenal rok 2007, zaznamenáváme nejvíce uzavřených sňatků za poslední roky. V následujících letech ale vstupovalo do manželství stále méně osob. V roce 2012 se počet uzavřených manželství mírně zvýšil, jak je z grafu patrné.

Obrázek 1

Český statistický úřad, Sňatečnost (online), 2015, (cit. 07-05-2015)
Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/snatecnost>, ISSN

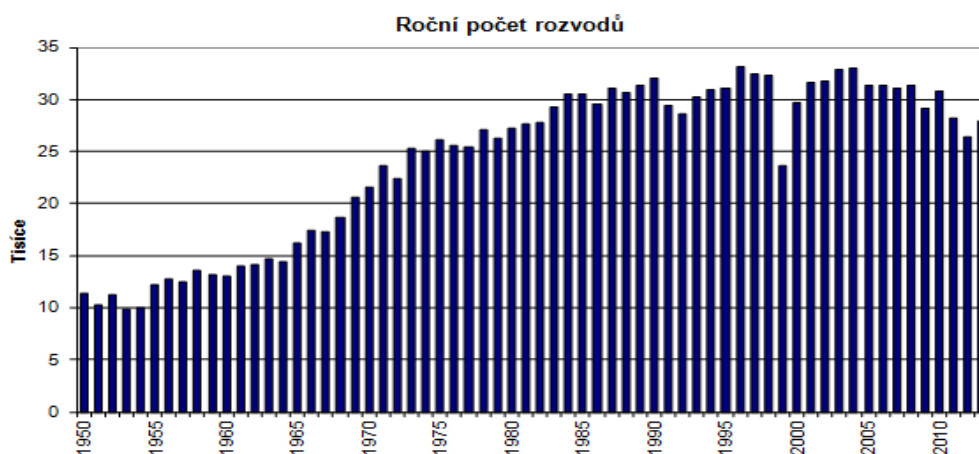
Rozvodovost

Pro pochopení rozvodovosti je nutné se orientovat v jejím obrazu, kde její rozsah určuje zánik manželství a rodiny. Je nutné zmínit dva faktory, které vedou k dlouhodobému a dramatickému růstu rozvodů.

1. Jedná se o manželství, která jsou řešena rozvodem – důležitý faktor je doba, kdy manželství zanikne v případě úmrtí jednoho z manželů. Pokles úmrtnosti manželů ve společnosti přinesl vzestup ukončení manželství rozvodem.
2. Pro rozvod manželství je důležité ho nejprve uzavřít. V dnešní společnosti se objevuje velké množství celoživotně svobodných, méně párů žije v manželství a rozvody jsou sníženy na menší počet. I přes vyšší počet rozvodů má pár v dnešní době větší dobu společného soužití než v minulosti.

Nejčastější doba trvání manželství, které končí rozvodem je kolem tří až šesti let. Rozvedený muž i žena jsou stále mladí lidé. V minulosti byl věk ovdovělých žen rozdělen, tak je zaznamenán vzestup opakovaných manželství. Opakovaná manželství více přispívají k rozvodovosti. (Možný, 2011)

Z grafu je patrné, že v posledních letech došlo ke zvýšení rozvodovosti. Od roku 2001 je zaznamenána rozvodovost kolem 50%.

Obrázek 2

Český statistický úřad, Rozvodovost (online), 2015, (cit.26-01-2015)
Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/rozvodovost>, ISSN není

2.4 Legislativní zakotvení manželství

Vznik manželství upravuje zákon č. 94/1963. Tento zákon stanovuje manželství jako soužití muže a ženy. Partneři, kteří chtějí spolu vstoupit do manželského svazku, musí znát své charakterové vlastnosti a zdravotní stav.

(zákon o rodině č. 94/1963)

V první řadě je důležité zmínit **Majetkoprávní vztahy mezi manželi**.

Majetkoprávní vztahy upravuje Občanský zákoník. Mluvíme-li o tzv. spoluvlastnictví, jedná se o jednotu manželství a rovné postavení manželů z hlediska hospodaření. Právní řád upravuje poměry mezi manžely a to tak, že věci pořízené za trvání manželství nabyly podle svých sil. Přesněji řečeno, každý z manželů je vlastním celé věci, ale jeho práva jsou omezeny vlastnictvím druhého manžela.

Do bezpodílového vlastnictví řadíme věci, které nabyly jeden z manželů. Výjimku tvoří věci získané dědictvím či darem. Řadíme sem také věci, které jsou nebo mohou být osobním vlastnictvím. Jedná se zejména o příjmy, úspory, věci osobní potřeby, chata. Dále to mohou být peníze získané výhrou v Sazce, loterii či sportce. Mezi věci, které patří do bezpodílového spoluvlastnictví, jsou věci, které byly nabyty za dobu trvání manželství, také věci které koupil jeden z manželů i bez souhlasu druhého manžela. Neřadí sem ovšem věci, které byly získané darem či dědictvím. Zmíníme –li bezpodílové vlastnictví je potřeba se zaměřit také na věci, které nejsou součástí osobního vlastnictví. Jedná se zejména o potřeby, které slouží ke každodennímu režimu (potravin, ošacení, opravy v domě a jiné.

Vyživovací povinnost mezi manžely

Je důležité zmínit, že žena má ve společnosti stejná práva jako muž. Manželé zajišťují rodinné potřeby podle svých schopností a také možností, nebývají vždy stejné, mají ovšem stejný podíl na pohodlí své života. Při určování výše výživného vůči druhému manželi nemůže hrát pouze roli výše příjmu, majetkové a rodinné poměry, ale určuje se míra potřeb, péče o společnou domácnost.

Výživné mezi manžely nemůže vzniknout, jestliže by bylo v rozporu s dobrými mravy.

(Grollová a spol., 1989)

Vztahy mezi manžely

Partneři mají v manželství stejná práva a povinnosti. Jejich povinností je žít ve společné domácnosti, být si věrni a vzájemně si pomáhat a také péče o své děti. Na potřebách své rodiny se podílejí společnými silami, bez ohledu na výši příjmu druhého manžela.

Vztahy mezi rodiči a dětmi

Do rodičovské zodpovědnosti řadíme péči o nezletilé děti v době jeho dospívání. Mluvíme-li o právech, tak jsou rodiči označeny za zákonné zástupce dítěte, kdy spravují jeho mravní, citový vývoj a veškerý majetek dítěte. Rodiče by měli být vždy příkladem svému dítěti.

(zákon o rodině č. 94/1963 Sb.)

3 RODINA A VOLBA FORMY SOUŽITÍ

3.1 Rodina a společnost

„Rodina představuje sociální zařízení, jehož základním účelem je vytvářet soukromý prostor pro reprodukci společnosti, stíněný proti vířícímu a nepřehlednému světu veřejnému. Chrání své členy, nemění svůj tvar, vnitřní uspořádání ani habitus a změny ve svém okolí vyrovnává. Vývoj či pokrok tím rodina ovšem nebrzdí. Naopak: svou stabilitou dynamiku umožňuje a v jistém smyslu i podporuje, protože brání společenský systém před chaosem a zhroucením.“ (Možný, 2011, str. 14)

Rodina je označována kotvou jistoty pro společnost. Ve společnosti se objevovala rodina jako nenápadná, ale zároveň byla pro společnost prvkem, který se vyznačoval soudržností.

Rodina je označována za instituci, která ovlivňuje sociální nerovnost. Rodina je tvořena až narozením prvního potomka.

50. letá jsou označována jako „retročas“. Rodina se snaží obnovit postavení ve společnosti, tradiční harmonii rodiny, ale také uspořádání rodiny. V 60. letech je už tomu poněkud jinak. Tato generace se snaží vnést do společnosti svůj systém hodnot – dvougenerační rodiny, manželé žijící v rodinném domě a na předměstí a jiné.

Ve druhé polovině 20. století se objevují v křesťanství určité změny:

Mluvíme –li o reprodukci, vznikají prostředky, které ovlivňují početí dítěte (antikoncepce, nitroděložní tělísko). Od počátku 70. let se ve společnosti se mluví o pořízení dětí v nesezdaném soužití.

Tradiční rodina ovlivňovala stabilitu společnosti tím, že výběr partnera měli rodiče daného páru. Ti ovšem vybírali partnera na základě určitých znaků – postavení rodiny ve společnosti a majetku.

V křesťanství se manželství označuje jako instituci, která je nezrušitelná. První založená rodina byla na celý život.

Dělba práce – rodině se vzdaloval muž z důvodu zaměstnání., což vedlo k oslabení produkčnosti rodiny. Rodinu nahradili instituce, které byly pro rodinu důležité. Škola nahradila vzdělávání doma, ošetřování členem rodiny nahradili lékaři. Rodina tak zůstala, aby zajišťovala zábavu a citové bezpečí.

Párová rodina je označována za instituci, která má úkol vychovávat děti. Péče o děti naplnila život muže i ženy. Může to ovšem vést i k celoživotné bezdětnosti. (Možný, 2011)

3.2 Typy uspořádání rodiny

V dnešní společnosti rozlišujeme rodinu z hlediska složení a velikosti rodiny. V minulosti bylo trendem, že rodina byla více členná. V současnosti v rodinném soužití vyrůstají 2 až 3 děti. Rodiny s více dětmi jsou výjimkou. Nyní se budeme zajímat o rodinu nukleární, neboli manželskou to znamená, že rodinu tvoří matka, otec a dítě. Podíváme-li se do různých statistik zkoumajících demografické údaje, potvrdí nám to. Na rodinu můžeme také pohlížet z jiných hledisek a to z pohledu její velikosti, složení a vztahů, oblasti kvality a kvantity typů rodin. Kvalita se vyznačuje psychologickými aspekty, antropologickými, estetickými či humanistickými. Kvantita je vyjádřena činiteli z oblasti ekonomiky, statistiky a různých dalších vědních oborů. Když se zaměříme na kvantitativní aspekt je možné rodiny dělit na jednogeneční a vícegenerační. Mezi výhody jednogenečních rodin může zařadit ekonomické výhody. Někteří autoři uvádějí, že ve vícegeneračních rodinách se objevuje větší množství předmětů, které mají delší s potřebu. Mezi takovéto předměty můžeme zařadit auto, automatickou pračku či chatu.

Vícegenerační rodina se skládá z prarodičů, rodičů a jejich dětí. Pro fungování takovéto rodiny očekáváme pochopení a toleranci od ostatních členů rodiny.

Rodinu lze označit i jako nukleární a širší. Širší rodina se dnes objevuje spíše v menší míře a pouze v některých územních lokalitách. Dnes se objeví spíše sousedské vztahy a výpomoci, které bychom také mohli označit jako tzv. "příbuzenské vztahy".

Rodinu lze dále také členit jako městskou a venkovskou, početnou a bezdětnou. Dnešní společnost neuvádí velké rozdíly mezi městskou a venkovskou společností, v pozadí zůstávají ekonomicko-kulturní rozdíly. Kvalitativní pohled je zcela odlišný od výše zmiňovaného. Rodina je označována jako žádoucí či nežádoucí pro společnost.

Rodina se vyznačuje jako soužití všech členů, které se zakládá na demokratických principech, solidaritě a lásce. Za rodinu, která je žádoucí, bývá označována taková rodina, v níž je důraz kladen na vývoj členů, harmonii a duševní pohodu. Opakem je ovšem rodina nežádoucí, kdy podstatou je narušení soužití členů rodiny jak z hlediska vztahů, tak z hlediska mravního.

Kvalitativně pak můžeme rozlišit i rodiny z hlediska ekonomického, kulturního a také humanistické atd. Nejdůležitější prvek bývá prospěch rodiny a její přínos pro okolí.

(Cibulec, 1980)

3.3 Volba manželství a nesezdané soužití

Výzkumy ukazují, že značná část mladší generace považuje manželství za nevhodnější formu soužití. Nemůžeme ovšem spoléhat, že sňatky, které byly uskutečněny později ve vyšším věku, vedly k návratu vysoké míry sňatečnosti. Společnost očekává, že většina mužů i žen ze současné generace aspoň jednou uzavře sňatek.

Měli bychom také zmínit, že roste počet párů, které žijí spolu v nesezdaném soužití. V době matek dnešní generace v České republice bylo pravidlo, že se nejdříve pár spolu seznámil, poté následoval sexuální styk, nadále pokračoval vztah déle. Vedlo to ke snížení antikoncepce, nesezdanému soužití a početí dítěte, pár se rozhodl pro sňatek. Nesezdané soužití se nazývalo jako jakési manželství na zkoušku. Před uzavřením manželství spolu nejméně třetina snoubenců už žila. Objevují se údaje, jež zaznamenávají průměr nesezdaných soužití po dobu jednoho roku, což vedlo k uzavření sňatku.

(Možný, 2011)

V 90. letech se ovšem pohled na nesezdané soužití mění. Nesezdané soužití je společností více tolerováno. Průzkumy ukazují, že populace je ovlivněna myšlenkami, že lidé, kteří chtějí spolu vstoupit do svazku manželského, by měli nejprve najít společné bydlení. Objevují se také názory, že je zcela normální spolu bydlet, i když není uzavřeno manželství. Dnešní mladá generace, ale zcela nesouhlasí s touto formou soužití ba naopak, svobodní občané by chtěli uzavřít manželství. (Možný, 2011)

„ Nesezdané soužití je podle Oppenheimerové jedním ze způsobů, jímž mladí lidé odpovídají na rostoucí nejistotu ohledně ekonomických rolí. Nabízí se výhody manželství i svobodného stavu, protože s sebou nese dlouhodobé závazky, ale zároveň umožňuje, aby se mladí lidé nemuseli vzdávat společenského života, a nemuseli tak platit cenu za „sexuální izolaci nebo promiskuitu. Navíc nesezdané soužití podle Oppenheimerové zvyšuje množství informací, které jsou o partnerovi k dispozici a pomáhá tak uskutečnit rozhodnutí, zda vstoupit do manželství či nikoliv“ (Hamplová, 2003, stránky 14-15)

V České republice se nesezdaným soužitím zabýval Ivo Možný, který ve svých analýzách poukazoval na to, že nesezdané soužití se objevuje u snoubenců, kteří nemají ani nejnižší střední vzdělání. Další důležitým autorem, který se zabýval nesezdaným soužitím, je Iva Rychtaříková, která se ve svých studiích zabývala soužitím druha a družky na základě statistik týkajících se Sčítání lidu a poukázala na to, že nesezdané soužití se vyskytuje převážně u méně vzdělaného obyvatelstva.

(Hamplová, Rychtaříková, Pikálková; 2003)

3.4 Demografický pohled na rodinné soužití

Chování mladých lidí, kteří žijí v rodině, se postupně s dobou ve společnosti mění. Minulostí je doba, kdy mladý pár vstupoval do manželství, ještě dříve předtím než se stanou rodiči. Průměrný počet dětí na jednu ženu připadal dvě děti. V současnosti je tomu, tak že mladí lidé odkládají sňatek a založení rodiny na pozdější věk. Vstup do rodinného života mladý pár řeší nejprve dosažením nejlepší ekonomické úrovně pro ně a zvolení dobrého pracovního místa spojené s možnostmi vlastního bydlení. Oproti generaci našich rodičů se zvýšila rozvodovost. Příčiny, které vedou k rozvodu manželství, jsou nezaměstnanost ekonomická nejistota. Formou antikoncepce je možné ve společnosti ovlivnit, kdy si žena chce pořídit dítě, což vede k úbytku potratů.

➤ Svatba ano x ne

V 80. letech byla zaznamenána vyšší sňatečnost v ČR. Věk mladých žen, které chtěly vstoupit do manželství, se pohyboval mezi 21-22 rokem, u svobodných mužů se jednalo o rozmezí 24-25 let.

V 90. letech došlo k výrazným změnám, kdy lidé vstupovali do manželství až v pozdějším věku.

Nejprve zvolili formu života, kdy si svůj život naplňovali cestováním, studiem, kariérou. V této době se objevovali tzv. soužití na „zkoušku“. V současné době statistiky zaznamenávají průměr věk žen, které se chtějí vdávat kolem 30 roku a u mužů je to po dosažení 32. roku. V minulosti uzavírali manželství mladí lidé kolem 25. roku, zatímco v dnešní době je to tak, že jak ženy, tak muži zůstávají v tomto věku svobodné a obdobně je to i kolem 30. roku.

➤ **Míra rozvodovosti stoupá u mladých lidí**

Čím mladší lidé vstupují do manželství, tím více se rozvádějí. Snížení rozvodovosti se objevuje s postupně přibývajícím věkem. Nejčastěji se rozvodovost objevuje mezi 35-40 lety člověka. Podle statistik, ale v největším zastoupení jsou lidé kolem 45-49 let.

➤ **Menší počet dětí a pořízení později**

V České republice se pohybuje věk ženy pro početí svého prvního dítěte průměrně ve 28 letech. Plánování druhého dítěte je průměrně kolem 31 roku. V posledních letech se, ale věk pro početí druhého dítěte zvyšuje, což vede ke snížení plodnosti. Doba mezi pořízením prvního a druhého dítěte se zkracuje.

➤ **Ženy v ČR volí nejčastěji dvě děti**

V posledních letech výzkumy zaznamenávají, že došlo k nárůstu plodnosti u mladých lidí, což k tomu přispívá, že v minulosti rodinu zakládali ženy dříve. Ženy narozené v roce 1965 v době jejich 30 let měli už dvě děti a byla snížena jejich reprodukce. Podle statistik v ČR je jasné, že stále více žen volí více než jedno dítě.

➤ **Velké množství mimomanželsky narozených dětí se objevuje u nejmladších matek**

Pokud žena otěhotní v mladém věku, je většinou svobodná. Roste počet svobodných matek do 20 let, které tvoří 95% mladistvých dívek. Dívky ve věku 20- 29 let tvoří více než polovinu matek. Od konce 80. let počet dětí narozených mimo manželství stoupl o více než 10%.

➤ **Nejdříve dítě poté uzavření manželství**

Velké množství dětí narozených mimo manželství se objevuje u dětí narozených jako prvorozenými. V minulosti tomu bylo tak, že před početím dítěte následovala svatba, což vedlo ke sníženému počtu nesezdaných soužití. V současnosti se objeví velmi úzké pouto mezi uzavřením manželství a založením rodiny, kdy došlo k oslabení.

Habartová, Pavla: Singles tvoří již pětinu domácností jednotlivců (online), 2014, (vydání 5/2014). Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2014/05/singles-tvori-jiz-petinu-domacnosti-jednotlivcu/> ISSN

Shrnutí:

V teoretické části jsem došla k popisu různých forem soužití, jejich výhod a nevýhod. Dále jsem se zaměřila pojem manželství a motivy, které vedou k uzavření manželství. S pojmem manželství se pojí také rozvodovost a sňatečnost.

Následně jsem se věnovala rodině, jejímu uspořádání a demografickým vlivům. Z pohledu demografie jsem zjistila, že dochází k poklesu uzavírání sňatků a stoupá míra rozvodovosti. Mladí lidé si velmi často nesou do partnerských a manželských vztahů určité vzorce chování z původní rodiny.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 VÝZKUMNÉ ŠETŘENÍ

4.1 Cíl výzkumu, stanovené hypotézy

Cílem výzkumu v mé bakalářské práci je zjistit pohled mladých lidí na jejich očekávání od vztahu a jejich preference při výběru partnera spojené s pořízením dítěte.

Téma „Formy partnerského soužití u mladých lidí v dnešní společnosti“ jsem si zvolila, protože tato problematika se týká mnohých z nás. Ve věku 18-30 let si jedinec formuje svůj vlastní život pomocí vztahů, práce, vzdělání a jiné. Je důležité se zaměřit na názory mladých lidí, abychom si mohli udělat představu, jaké hodnoty jsou s jejich životem spojeny.

Pro tento výzkum jsem si zvolila kvantitativní metodu sběru dat – dotazník Příloha 1. Tato metoda je nejjednodušší pro výzkum.

V dotazníkovém šetření jsem použila 10 otázek. V otázkách jsem se přesněji zaměřila na to, jaký je současný stav jedinců a jaké jsou jejich priority v partnerském a manželském životě.

Dále jsem v dotazníku zvolila otázky, aby ověřily platnost zvolených hypotéz nebo vyvrátily jejich pravdivost.

Stanovené hypotézy pro výzkum znějí takto:

1. Hypotéza

Mladí lidé v současnosti upřednostňují manželství před nesezdaným soužitím.

2. Hypotéza

Více mladých lidí v současné společnosti bydlí ve svém vlastním bydlení než, těch, kteří, stále žijí s rodiči.

3. Hypotéza

Výběr partner bývá ovlivněn více faktory než jedním určitým.

4. Hypotéza

Mladí lidé upřednostňují rodinu s jedním – dvěma dětmi před větší rodinou.

5. Hypotéza

Více než 50% mladých lidí plánuje v budoucnosti uzavřít manželství

4.2 Struktura a sestavení dotazníku

Pro svůj výzkum jsem zvolila techniku internetového dotazníku. Na internetových stránkách [www. Survio.cz](http://www.Survio.cz), jsem si vytvořila šablonu, kde jsem napsala 10 otázek a pod to vždy možnosti výběru odpovědí. Výhoda internetového dotazníku pro mě spočívala, že jsem otázky, kdykoliv mohla pozměnit v případě jejich nepochopení. Další výhodou internetového dotazníku spočívala v tom, že na daných internetových stránkách se ukazoval celkový počet respondentů, kteří dotazník vyplnili a také při zodpovězení otázek se zobrazoval počet respondentů v % tak i v přesném počtu lidí, kteří otázku zodpověděli.

K sestavení dotazníku jsem použila 10 otázek., Otázky jsem použila uzavřené pro lepší sběr dat. Otázky jsem směřovala na partnerské soužití a faktory, které jsou v jejich životě důležité pro výběr či funkci rodiny. Jako respondenty jsem si stanovila mladé lidi ve věku 18-30 let. Dotazníkové šetření probíhalo od 26.10 -16. 11.2015, zúčastnilo se ho 162 respondentů. Dále jsem dotazník umístila na sociální síť Facebook pro snadnější přístupnost informací. Přesně znění dotazníku viz Příloha 1.

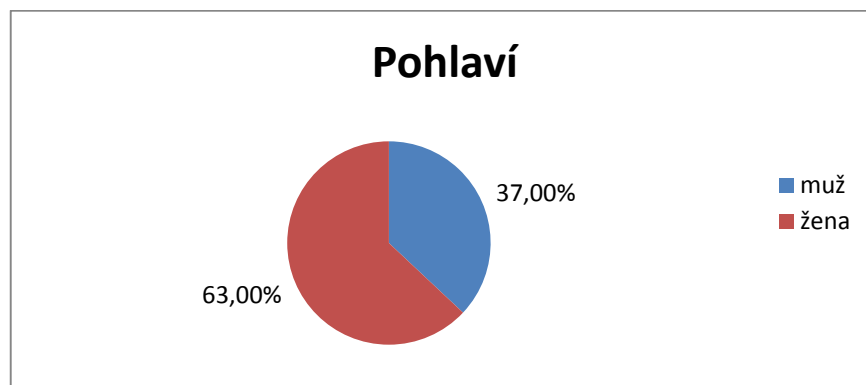
4.3 Vyhodnocení dotazníku

Otázka č. 1 Pohlaví

Tabulka č. 1 Pohlaví

Pohlaví	%	Počet
muž	37%	60
žena	63%	102
Celkový počet	100%	162

Graf č. 1

Zdroj: vlastní šetření

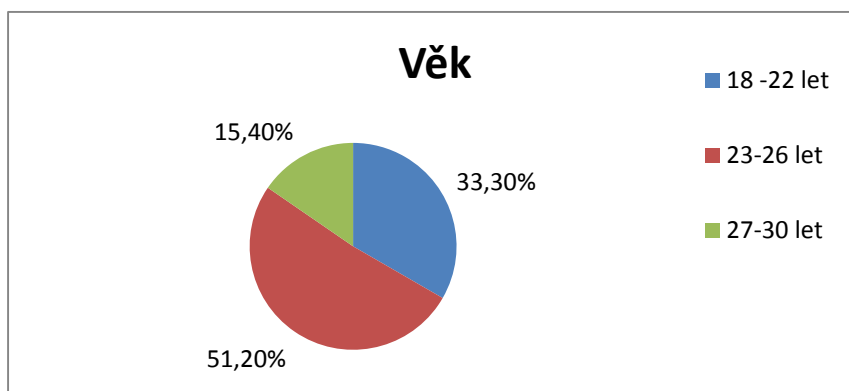
Dotazníkového šetření se zúčastnilo 162 respondentů, z toho bylo 37% (60) mužů a 63% (102) žen.

Otázka č. 2 Věk

Tabulka č. 2 Věk

Věk	%	Počet
18-22 let	33,3 %	54
23 -26 let	51,2 %	83
27 -30 let	15,4%	25
Celkový počet	100%	160

Graf č. 2

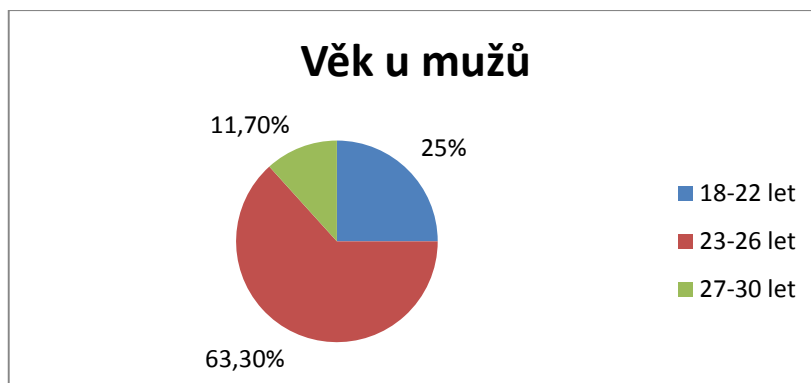
Zdroj: vlastní šetření

Více jak polovinu respondentů tvořili mladí lidé ve věku 23-26 let. 33,30% (54) respondentů bylo ve věku 18 – 22 let a 15,4% (25) mělo věkové rozmezí od 18-22 let.

Tabulka č. 3 Věk mužů

Věk u mužů	%	Počet
18-22 let	25%	15
23-26 let	63,3%	38
27-30 let	11,7%	7
Celkový počet	100%	60

Graf č. 3 Věk u mužů

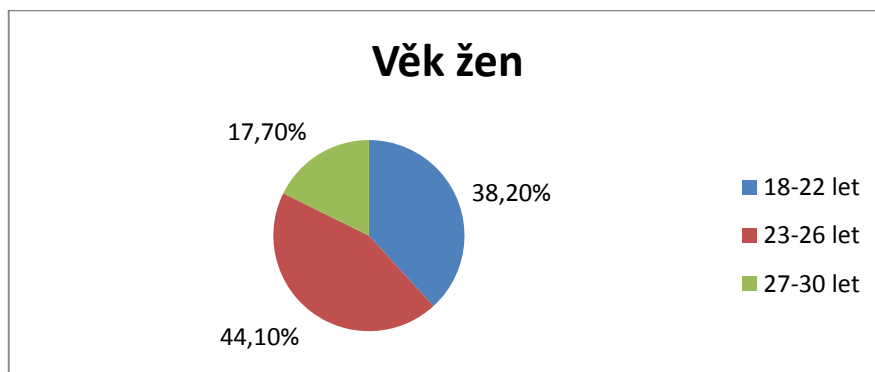

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 4 Věk žen

věk žen	%	počet
18-22 let	38,2%	39
23-26 let	44,1 %	45
27 -30 let	17,7%	18
celkový počet	100%	102

Graf č. 4 Věk žen

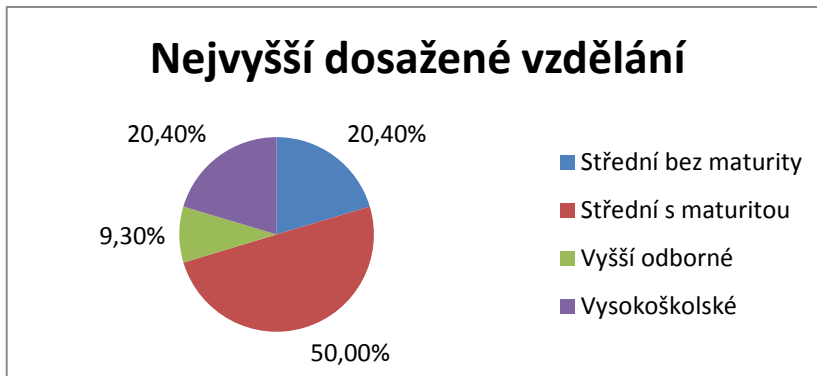
Výzkumu se podle zobrazeného grafu zúčastnili převážně věku 23-26 let z toho u mužů 66,3% a u žen 44,10% V tomto věku si každý z nás formuje svůj osobní život.

Otázka č. 3 Nejvyšší dosažené vzdělání

Tabulka č. 5

Nejvyšší ukončené vzdělání	%	Počet
Střední bez maturity	20,4 %	33
Střední s maturitou	50%	81
Vyšší odborné	9,3%	15
Vysokoškolské	20,4 %	33
Celkový počet	100%	162

Graf č. 5

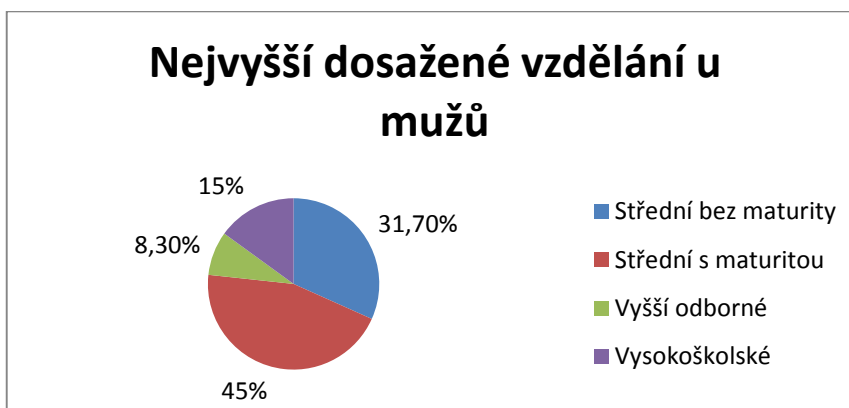
Zdroj: vlastní šetření

Nejvyšší dosažené vzdělání u respondentů převažuje střední s maturitou (50%), poté jak již můžeme vidět je stejné procento u respondentů, kteří mají střední vzdělání bez maturity (20,40%) a vysokoškolské (20,40%).

Tabulka č. 6 Nejvyšší ukončené vzdělání u mužů

Ukončené vzdělání	%	Počet
Střední bez maturity	31,7%	19
Střední s maturitou	45%	27
Vyšší odborné	8,3%	5
Vysokoškolské	15%	9
Celkový počet	100 %	60

Graf č. 6 Nejvyšší dosažené vzdělání u mužů

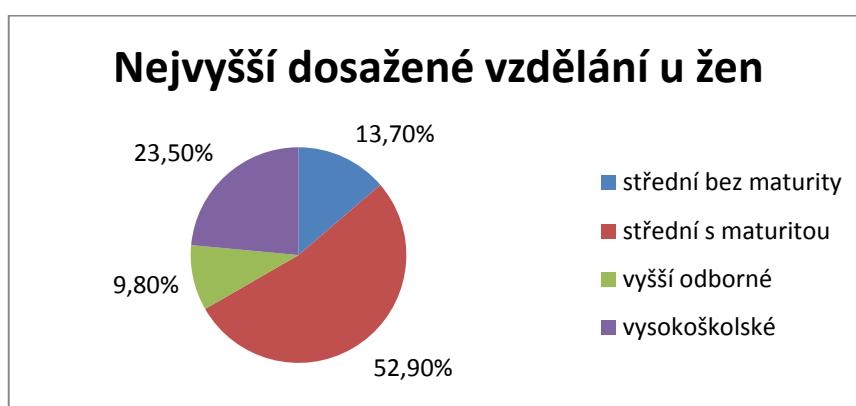

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 7 Nejvyšší dosažené vzdělání u žen

Vzdělání u žen	%	počet
střední bez maturity	13,7%	14
střední s maturitou	52,9%	54
vyšší odborné	9,8%	10
vysokoškolské	23,5%	24
celkový počet	100%	102

Graf č. 7 Nejvyšší dosažené vzdělání u žen

Zdroj: vlastní šetření

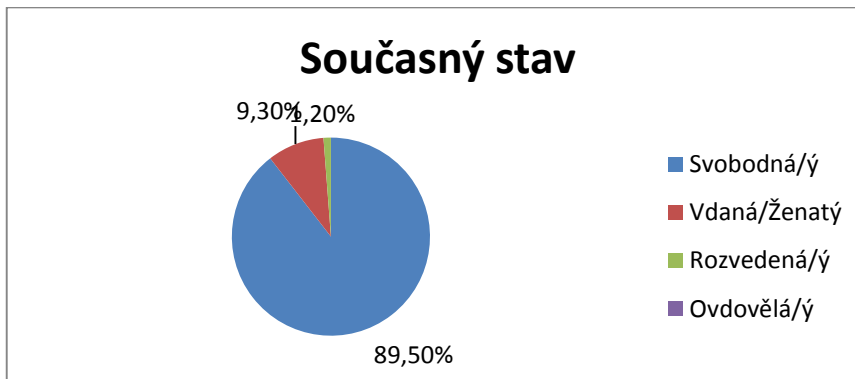
Na základě provedeného výzkumu je viditelné zpracování výsledků v uvedených grafech, kde můžeme vidět, že převažuje u žen i mužů střední vzdělání s maturitou. Rozdíl je pak v tom, že u mužů má značnou převahu i střední vzdělání bez maturity. Toto je způsobeno, tím, že je více mužských profesí zaměřených na fyzickou práci.

Otázka č. 4 Současný rodinný stav

Tabulka č. 8

Současný stav	%	Počet
Svobodná/ý	89,5 %	145
Vdaná/ Ženatý	9,3 %	15
Rozvedená/ý	1,2 %	2
Ovdovělá/ý	0	0
Celkový počet	100 %	162

Graf č. 8

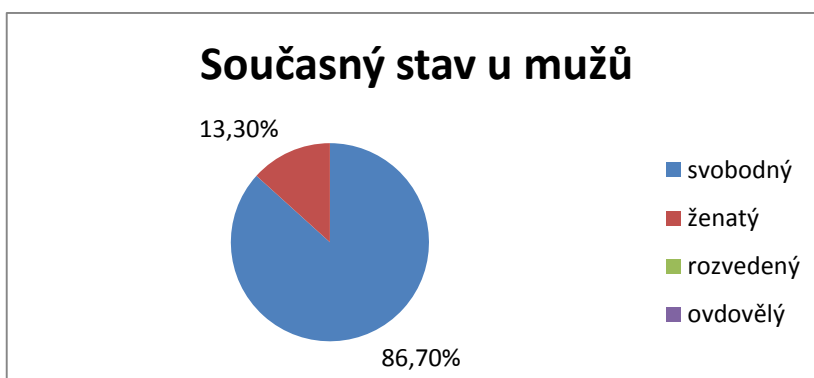
Zdroj: vlastní šetření

Na daném grafu vidíme, že téměř 90% dotazovaných respondentů je svobodných. Znamená to tedy, že nežijí ve svazku manželském, který je trendem odkládat.

Tabulka č. 9 Současný stav u mužů

současný stav u mužů	%	počet
svobodný	86,7%	52
ženatý	13,3%	8
rozvedený	0%	0
ovdovělý	0%	0
celkový počet	100 %	60

Graf č.9 Současný stav u mužů

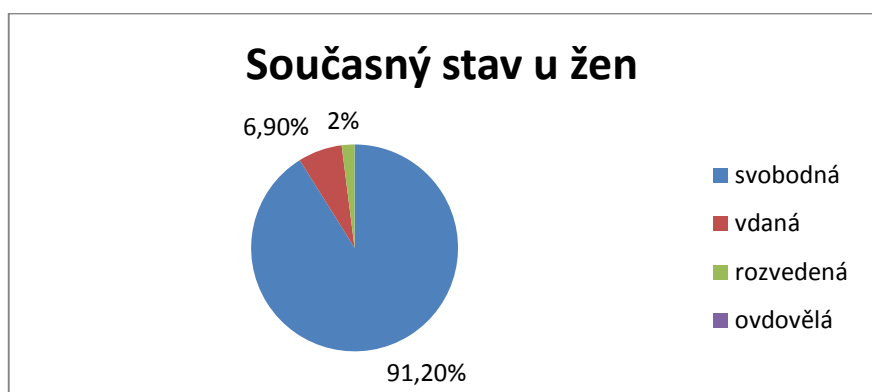

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 10 Současný stav u žen

současný stav u žen	%	počet
svobodná	91,2%	93
vdaná	6,9%	7
rozvedená	2%	2
ovdovělá	0	0
celkový počet	100%	102

Graf č. 10 Současný stav u žen

Zdroj: vlastní šetření

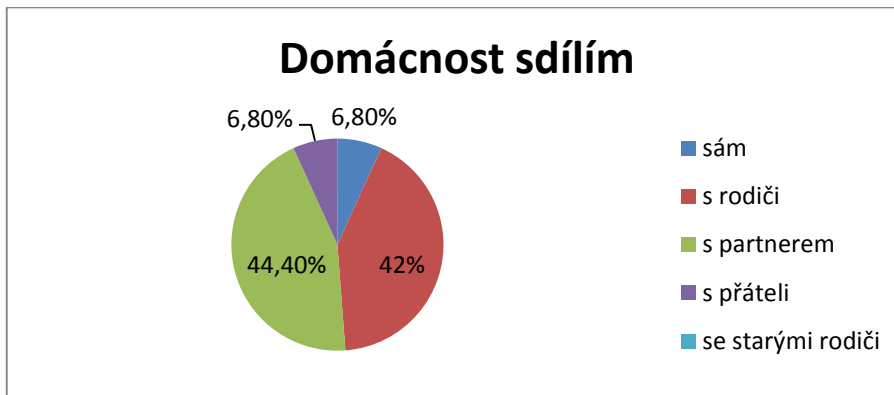
Na grafech je patrné, že trendem u mužů i žen je být svobodní. To může být ovlivněno trendem nesezdaného soužití. Neznamena to ovšem, že netouží vstoupit do manželství.

Otázka č. 5 Domácnost sdílím

Tabulka č. 11

Domácnost sdílím	%	Počet
sám	6,8 %	11
s rodiči	42 %	68
s partnerem	44,4%	72
s přáteli	6,8 %	11
se starými rodiči	0 %	0
Celkový počet	100 %	162

Graf č. 11

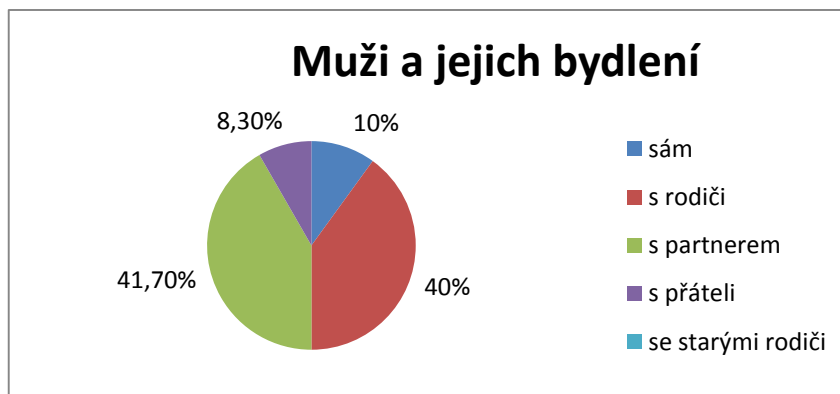
Zdroj: vlastní šetření

V současné společnosti mladých lidí, kteří byli osloveni, v rámci dotazníkového šetření se prokázalo, že stále velká většina dotazovaných sdílí domácnost s partnerem 44,4%. Je však zajímavé, že téměř stejný počet respondentů bydlí stále s rodiči (42%).

Tabulka č. 12 Muži bydlí

Muži bydlí	%	Počet
sami	10%	6
s rodiči	40%	24
s partnerem	41,7%	25
s přáteli	8,3%	5
se starými rodiči	0%	0
Celkový počet	100%	60

Graf č. 12 Muži a jejich bydlení

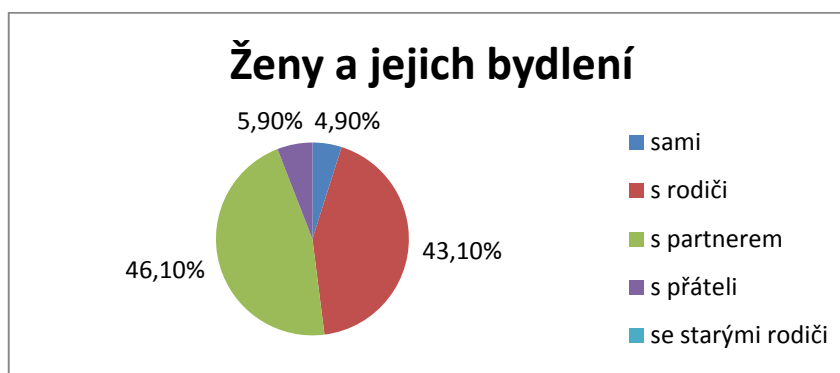

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 13 Ženy a jejich bydlení

Ženy bydlí	%	počet
sami	4,9%	5
s rodiči	43,1%	44
s partnerem	46,1%	47
s přáteli	5,9%	6
se starými rodiči	0	0
celkový počet	100%	102

Graf č. 13

Zdroj: vlastní šetření

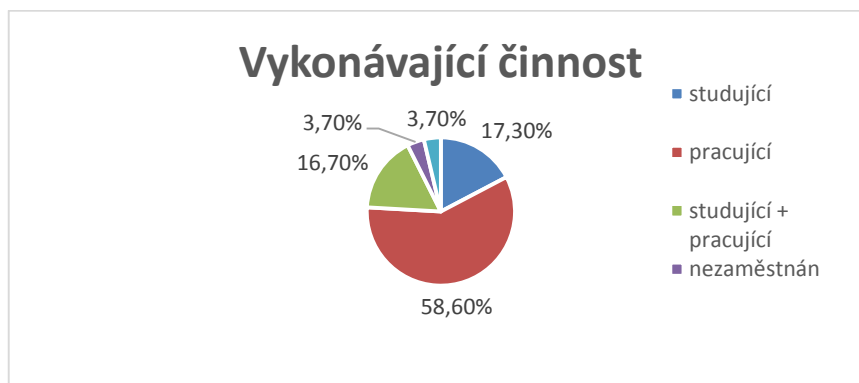
Srovnáme-li grafy obou pohlaví, můžeme na nich pozorovat, že obě pohlaví volí soužití v domácnosti s rodiči či partnerem.

Otázka č. 6 Současné zaměstnání

Tabulka č. 14

Současné zaměstnání	%	Počet
studující	17,3%	28
pracující	58,6%	95
Studující + pracující	16,7%	27
nezaměstnan	3,7%	6
OSVČ	3,7%	6
Celkový počet	100%	162

Graf č. 14

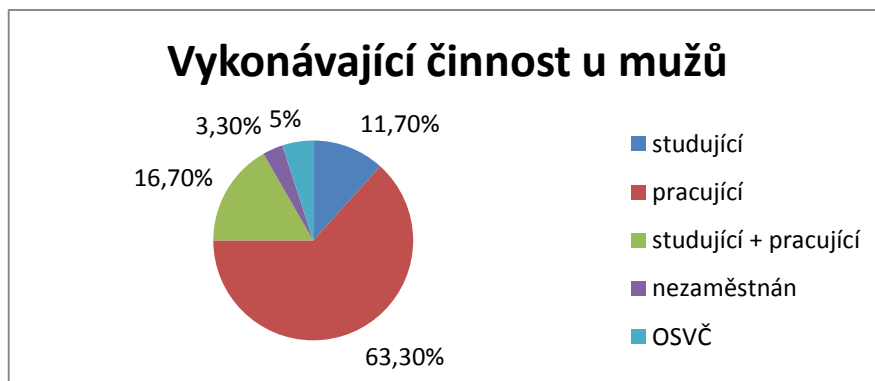
Zdroj: vlastní šetření

Z grafu je patrné, že většina respondentů pracuje (58,6 %). Značný počet tvoří studující + pracující (16,7%) a studující (17,3%), kteří se liší jen nepatrným rozdílem.

Tabulka č.15 Vykonávající činnost u mužů

Vykonávaná činnost	%	Počet
studující	11,7%	7
pracující	63,3%	38
studující + pracující	16,7%	10
nezaměstnan	3,3%	2
OSVČ	5%	3
Celkový počet	100%	60

Graf č.15 Vykonávající činnost u mužů

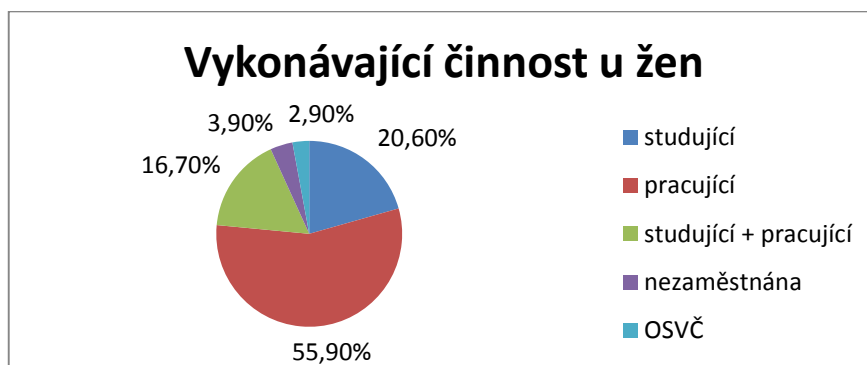

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 16 Vykonávající činnost u žen

vykonávaná činnost	%	počet
studující	20,6%	21
pracující	55,9%	57
studující + prac.	16,7%	17
nezaměstnan	3,9%	4
OSVČ	2,9%	3
celkový počet	100%	102

Graf č.16 Vykonávající činnost u žen

Zdroj: vlastní šetření

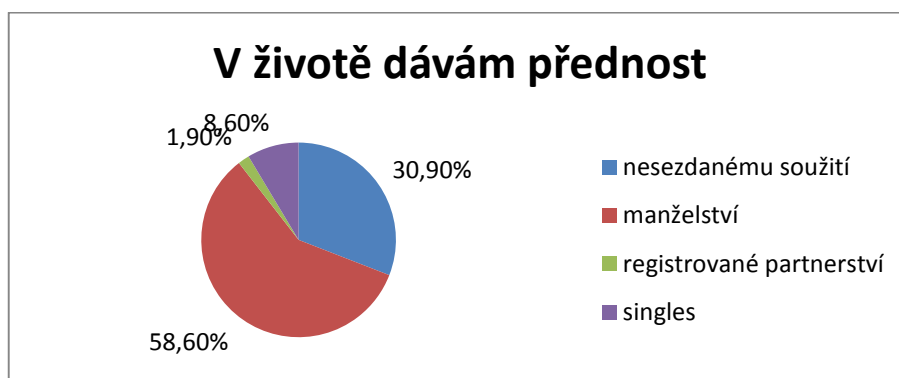
Na zobrazených grafech vidíme, že muži více volí práci ve srovnatelné míře s ženami. Za zmínku stojí, že muži volí častěji práci a zároveň studium, nýbrž u žen je to pouze studium.

Otázka č.7 V mém životě dávám přednost

Tabulka č. 17

V životě upřednostňuji	%	Počet
Nesezdané soužití	30,9%	50
manželství	58,6 %	95
Registrované partnerství	1,9 %	3
singles	8,6 %	14
Celkový počet	100 %	162

Graf č. 17

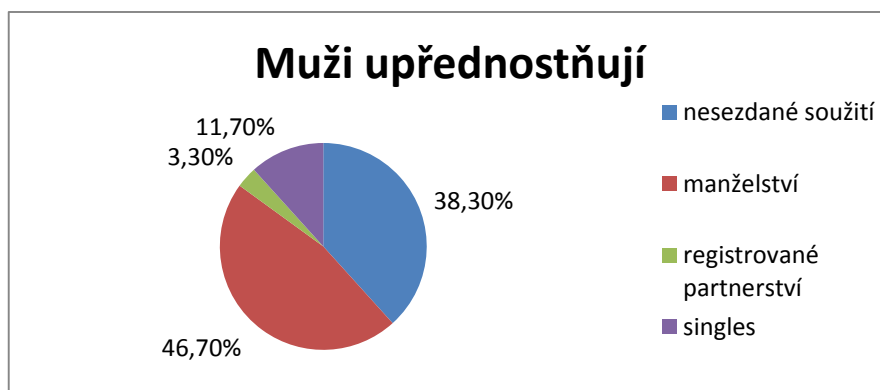
Zdroj: vlastní šetření

Z grafu je zřejmé, že mladí lidé stále touží uzavřít sňatek. Dále je důležité zmínit, že je i velké procento zastoupeno mladými respondenty, kteří žijí v nesezdaném soužití a zřejmě je to pro ně i vyhovující.

Tabulka č. 18 Muži upřednostňují

Muži upřednostňují	%	Počet
nesezdané soužití	38,3%	23
manželství	46,7%	28
registr. partnerství	3,3%	2
singles	11,7%	7
celkový počet	100%	60

Graf č. 18 Muži upřednostňují

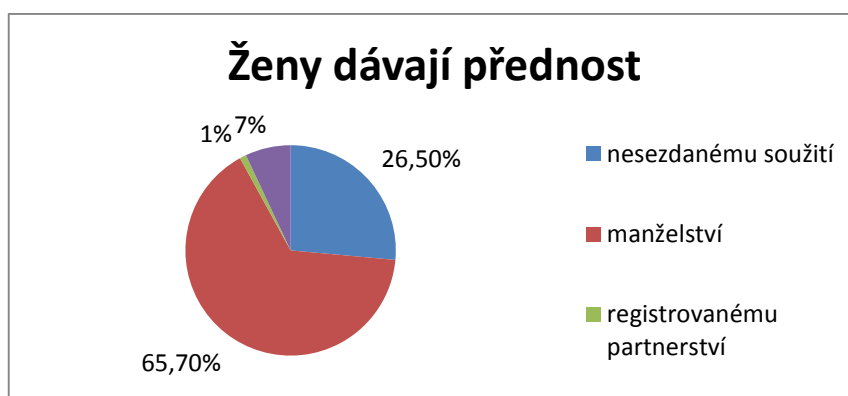

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 19 Ženy dávají přednost

ženy dávají přednost	%	počet
nesezdanému soužití	26,5%	27
manželství	65,7%	67
registrovanému	1%	1
singles	7%	7
celkový počet	100%	102

Graf č. 19 Ženy dávají přednost

Zdroj: vlastní šetření

V oblasti preferencí formy soužití vidíme značné rozdíly mezi ženami a muži. Zatímco manželství upřednostňuje až 65,7% žen, u mužů je to jen 46,7 %. Výraznější diference i u preference nesezdaného soužití (26,5% žen 38,3% mužů) a singles (7% žen, 11,7 % mužů)

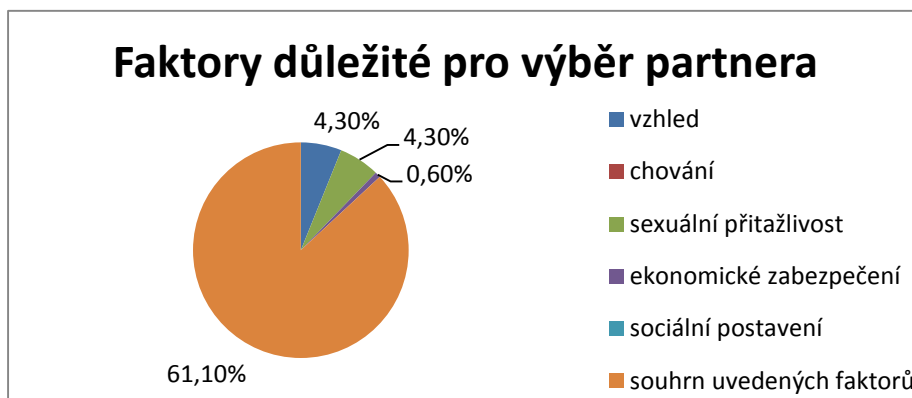
Obě pohlaví v životě upřednostňují manželství a poté hned nesezdané soužití.

Otázka č. 8 Při výběru partnera upřednostňuji

Tabulka č. 20

Faktor partnera	%	Počet
vzhled	4,3 %	7
chování	29,6 %	48
Sexuální přitažlivost	4,3 %	7
Ekonomické zabez-	0,6 %	1
Sociální postavení	0 %	0
Souhrn uvedených	61,1 %	99
Celkový počet	100 %	162

Graf č. 20

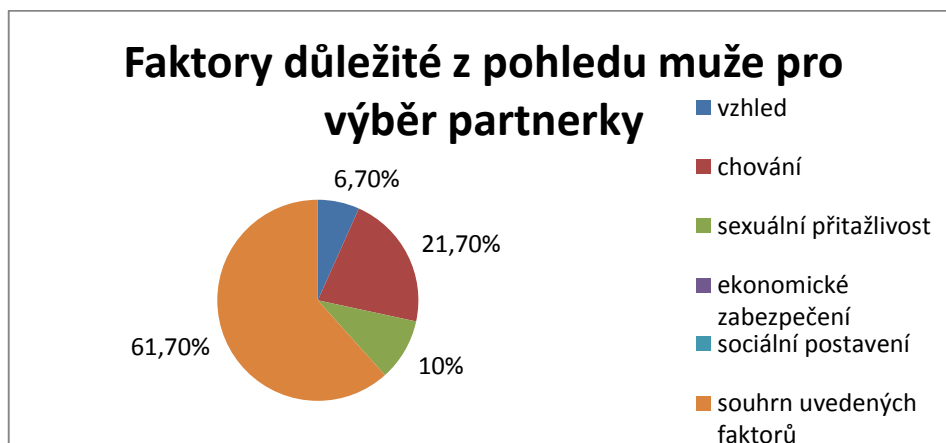
Zdroj: vlastní šetření

Z dotazníkového šetření bylo prokázáno, že velké množství oslovených respondentů při výběru partnera neupřednostňuje jedno určité kritérium, nýbrž si hledají partnera v kombinaci již všech zmiňovaných faktorů.

Tabulka č. 21 Faktory důležité pro výběr pro výběr partnerky

Faktory důležité pro muže pro výběr partnerky	%	Počet
vzhled	6,7%	4
chování	21,7%	13
sexuální přitažlivost	10%	6
ekonomické zabezpečení	0%	0%
sociální postavení	0%	0%
souhrn uvedených faktorů	61,7%	37
celkový počet	100%	60

Graf č. 21 Faktory důležité z pohledu muže pro výběr partnerky

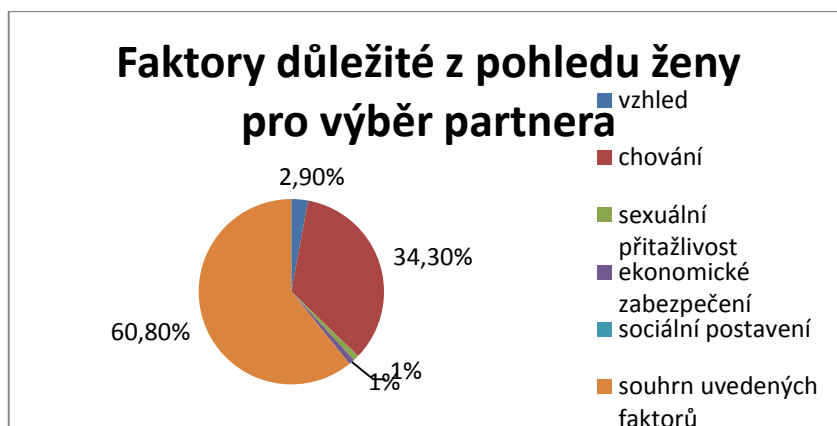

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 22 Faktory důležité z pohledu ženy pro výběr partnera

faktory důležité z pohledu ženy pro výběr partnera	%	počet
vzhled	2,9%	3
chování	34,3%	35
sexuální přitažlivost	1%	1
ekonomické zabezpečení	1%	1
sociální postavení	0%	0
souhrn uvedených faktorů	60,8%	62
celkový počet	100%	102

Graf č. 22 Faktory důležité z pohledu ženy pro výběr partnera

Zdroj: vlastní šetření

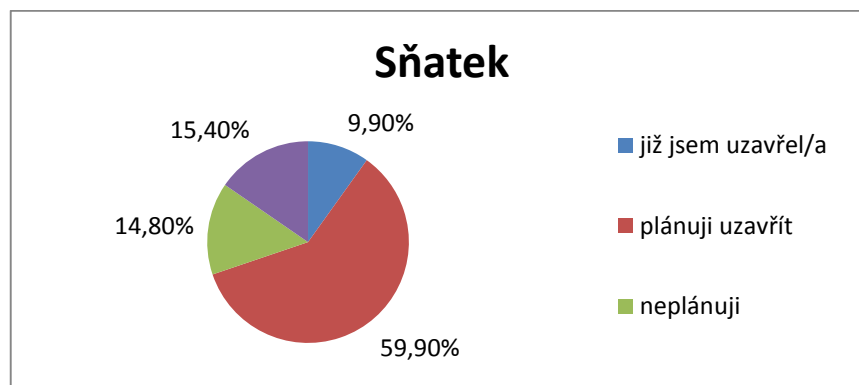
Z provedeného výzkumu je viditelné, že pro obě pohlaví má nejvyšší hodnotu při výběru partnera souhrn uvedených faktorů (muži 61,7 %, ženy 60,8%). Grafy se od sebe liší v tom, že pro muže (10%) je důležitá sexuální přitažlivost, nýbrž u žen (1%) tomu tak není. Toto může být ovlivněno celkovým charakterem mužů, jelikož muži velmi často dávají na svůj instinkt, kdežto ženy se řídí často rozumem.

Otázka č. 9 Plánuji sňatek uzavřít

Tabulka č. 23

Sňatek	%	Počet
Již jsem uzavřel/a	9,9%	16
V budoucnu plánuji uzavřít	59,9%	97
Sňatek neplánuji	14,8%	24
Zatím jsem nad tím nepřemýšlel/a	15,4%	25
Celkový počet	100 %	162

Graf č. 23

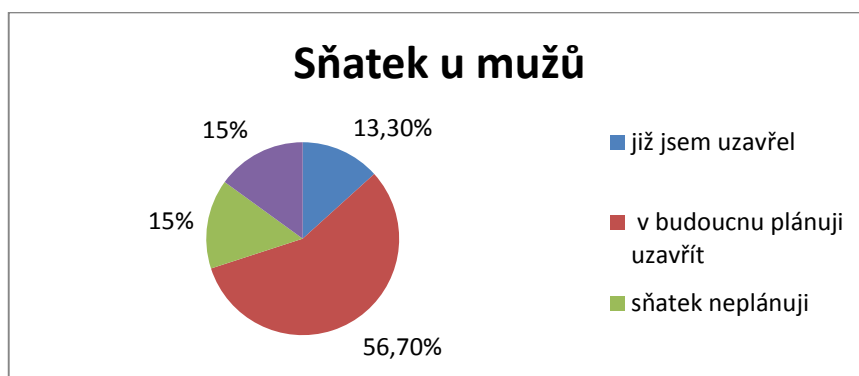
Zdroj: vlastní šetření

Na grafu je zřejmé, že dotazovaní respondenti v budoucnosti by chtěli uzavřít manželství (59,90%). Dále jak již můžeme vidět, je ve skoro ve stejném poměru zastoupení neplánování manželství (14,8%) a také, že mladí lidé nad tím ještě nepřemýšleli (15,40%). Toto je ovlivněno velkým množstvím dotazovaných, kteří jsou svobodní, jak již vyšlo z mého dotazníkového šetření.

Tabulka č. 24 Sňatek muži

Sňatek muži	%	Počet
již jsem uzavřel	13,3%	8
plánuji uzavřít	56,7%	34
neplánuji	15%	9
zatím jsem nad tím nepřemýšlel	15%	9
celkový počet	100%	60

Graf č. 24 Sňatek u mužů

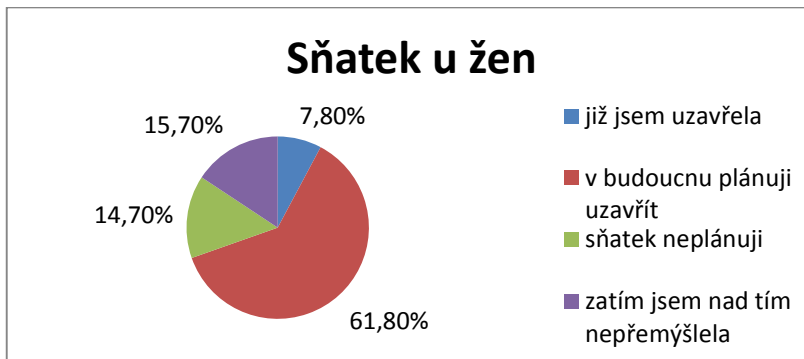

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 25 Sňatek u žen

sňatek u žen	%	počet
již jsem uzavřela	7,8%	8
v budoucnu plánuji uzavřít	61,8%	63
sňatek neplánuji	14,7%	15
zatím jsem nad tím nepřemýšlela	15,7%	16
celkový počet	100%	102

Graf č. 25 Sňatek u žen

Zdroj: vlastní šetření

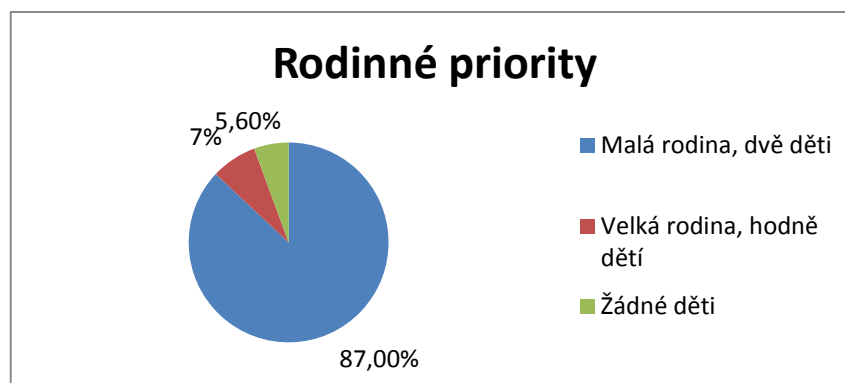
Na grafech již můžeme vidět, že pro muže (56,7 %) i ženy (61,8%) je touha uzavřít manželství stále silná. Rozdíly v tomto nejsou tak znatelné, protože u většiny lidí vstup do manželství nehraje v životě příliš velkou roli.

Otázka č. 10 Mé rodinné priority jsou

Tabulka č. 26

Rodinné priority	%	Počet
Malá rodina, dvě děti	87%	12
Velká rodina, hodně dětí	7,4%	141
Žádné děti	5,6%	9
Celkový počet	100%	162

Graf č. 26

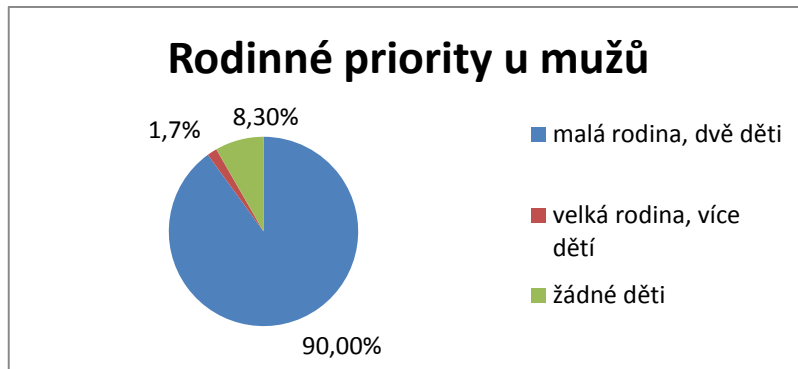
Zdroj: vlastní šetření

V dotazníkovém šetření všech již oslovených respondentů 162 (87%) převažuje touha po malé rodině a po jednom či dvou dětí. Tyto výsledky mohou být ovlivněny mnohými faktory, již nemohou mít více dětí, nebo pocházejí sami z malé rodiny a jiné.

Tabulka č. 27 Rodinné priority u mužů

Rodinné priority u mužů	%	Počet
malá rodina, dvě děti	90%	1
velká rodina, více dětí	1,7%	54
žádné děti	8,3 %	5
celkový počet	100%	60

Graf č. 27 Rodinné priority u mužů

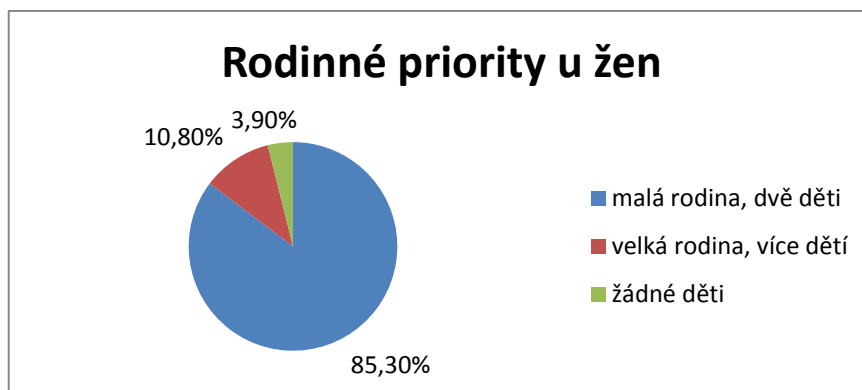

Zdroj: vlastní šetření

Tabulka č. 28 Rodinné priority u žen

rodinné priority u žen	%	počet
malá rodina, dvě děti	85,3%	11
velká rodina, více dětí	10,8%	87
žádné děti	3,9%	4
celkový počet	100%	102

Graf č. 28 Rodinné priority u žen

Zdroj: vlastní šetření

Na grafech je znázorněno, že obě pohlaví touží po malé rodině s jedním či dvěma dětmi (muži 90 %, ženy 85,30%). Rozdíl u obou pohlaví je v tom, že na druhé místo ženy kladou velkou rodinu (10,80%) a muži uvádějí žádné děti (8,3%). Prioritou všech žen je mateřství a rodiny bez ohledu počet dětí.

4.4 Potvrzení a vyvracení stanovených hypotéz

1. Hypotéza

Mladí lidé v současnosti upřednostňují manželství před nesezdaným soužitím.

Hypotéza byla potvrzena.

Tato hypotéza byla potvrzena. Většina mladých lidí (58,60%) touží žít a vychovávat dítě v manželství. Ačkoliv současný trend dnešní společnosti je nesezdané soužití, pro mnohé má manželství svůj význam a hodnotu.

2. Hypotéza

Více mladých lidí (44,4%) v současné společnosti bydlí ve vlastní domácnosti, než těch, kteří bydlí u rodičů (42%).

Tato hypotéza byla potvrzena.

Navzdory nezaměstnanecké krizi se lidé snaží sehnat finanční prostředky, aby se mohli osamotnit. Z grafu je patrné, že daná hypotéza byla potvrzena na základě 63,3 %.

3. Hypotéza

Výběr partner bývá ovlivněn více faktory než jedním určitým. Z grafu je viditelné, že 61,10% oslovených respondentů preferuje souhrn uvedených faktorů.

Tato hypotéza byla potvrzena.

Pro většinu dotazovaných (61,10 %) je důležité neupřednostňovat jeden určitý faktor před ostatními. Důvodem může pravděpodobně být, že se výzkumu zúčastnilo velké množství mladých lidí ve věku 18-22 let a 23-26 let, jedná se o věk, kdy si jedinec buduje partnerský vztah či rodinu a svého partnera si nevybírání na základě jednoho společenského rysu.

4. Hypotéza

Mladí lidé upřednostňují rodinu s jedním dítětem – dvěma dětmi před větší rodinou.

Tato hypotéza byla potvrzena. Z výzkumu je patrné, že dnešní mladší generace se drží současné trendu jednoho či dvou dětí oproti minulosti. Vlivem může také být, že dotazovaní jedinci pochází z původní rodiny, která se skládá z malého počtu dětí. Menší počet dětí volí společnost také na základě malých příjmů.

5. Hypotéza

Více než 50% mladých lidí plánuje v budoucnosti uzavřít manželství.

Hypotéza byla potvrzena

Podle provedeného výzkumu plánuje 59,9 % dotazovaných v budoucnosti uzavřít manželství. Důsledkem může být, že se výzkumu zúčastnilo převážné procento oslovených respondentů ve věku 23-26 let. Jedná se o věk, kdy jedinec přemýšlí nad svojí budoucností, která je spojena s myšlenkami uzavření manželství, pořízení dítěte spojené s jeho výchovou a zajištění chodu domácnosti.

ZÁVĚR

Téma „Formy partnerského soužití u mladých lidí v dnešní společnosti“ jsem si vybrala, protože se dotýká současná populace obyvatelstva bez ohledu na věk. Mým zájmem bylo veřejnost seznámit s danou problematikou a přiblížit ji i ostatním lidem, kteří jsou omezeni počtem informací daného tématu.

Formy partnerského soužití jsou ve společnosti zcela nezbytnou debatou. Každý z nás touží být součástí celku, které tvoří rodina, bez ohledu na to, zda uzavřeme manželství či žijeme v nesezdaném soužití. Ve společnosti rozlišujeme několik forem soužití – nesezdané soužití, manželství a homosexuální soužití. První dvě formy soužití jsou pro rodinný systém v ČR zcela běžné, homosexuální soužití je ve společnosti do značné míry tolerováno.

V teoretické části jsem se zaměřila na pojem partnerství, manželství a nesezdané soužití, kde jsem se věnovala jejich motivům, výhodám, nevýhodám. Také jsem se snažila popsat pohled společnosti na rodinu, na volbu manželství a nesezdané soužití. Dále jsem se zmínila o demografickém pohledu a rodinné soužití. Domnívám se, že jsem předem stanovený cíl splnila dostatečnými informacemi o formách partnerského soužití mladých lidí v dnešní společnosti.

V praktické části jsem provedla empirický výzkum pomocí dotazníkového šetření, kde jsem se zaměřila na současný stav jedince ve společnosti spojený s partnerským vztahem, manželstvím a vztahem k rodině.

Je důležité si uvědomit, že pro každého jedince je důležitý jakýkoliv citový vztah, protože formuje jeho osobnost.

V závěru mé práce jsem zjistila, že mladí lidé ve věku 18-30 let stále žijí jako svobodní. Příčinou současného stavu může být soužití v domácnosti stále s rodiči, ale i tendence mladých lidí nevázat se. Zároveň jsem při svém výzkumu zjistila, že trendem dnešní doby u mladých lidí je vstup do manželství spojený s pořízením jednoho či dvou dětí.

Z hlediska sociální pedagogiky je důležité formolovat partnerské a manželské vztahy se zaměřením na funkčnost rodiny z pohledu jednotlivce. Dále je pro sociální pedagogiku toto téma nezbytnou součástí, protože je také pojeno s přístupem jednotlivců a společnosti k určitým formám soužití (nesezdané soužití, manželství, registrované partnerství, singles).

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BLECHOVÁ, Zdeňka, Partnerské vztahy nové generace, Nakladatelství Zdenky Blechové, 2008. 156 s., ISBN 978-8-904007-0-2.
- [2]. CIBULEC, Jindřich, Manželské praktikum, Praha: Nakladatelství Avicenum, 1984, 304 s., ISBN neuvedeno.
- [3] CIBULEC, Jindřich, Soužití tří generací, Praha: Vydavatelství a nakladatelství ROH, 1980. 208 s. ISBN neuvedeno
- [4] DERZSIOVÁ, Alena, VEBROVÁ, Alexandra, KUBELKOVÁ – VOLEMANOVÁ, Šárka, Partnerské vztahy aneb návod na přežití, Praha: Albatros 2015, 246 s., ISBN 978-80-7448-001-0.
- [5] [https:// www.czso.cz/csu/czso/snatecnost](https://www.czso.cz/csu/czso/snatecnost)
- [6] [http:// www.czso.cz/csu/czso/rozvodovost](http://www.czso.cz/csu/czso/rozvodovost)
- [7] GILLBERT, Guy, Partnerství, Praha: Nakladatelství Portál, 2013, 88 s., ISBN 978-80-262-044-8.
- [8] GROLLOVÁ, I.; JOHNOVÁ J.; MÜLLEROVÁ, H.; PRAŽÁKOVÁ M., Encyklopedie mladého manželství, Praha: Lidové nakladatelství, 1989. 336 s. ISBN 80-7022-017-1.
- [9] HAMPLOVÁ, Dana.; RYCHTAŘÍKOVÁ, Jitka; PIKÁLKOVÁ, Simona, České ženy: vzdělání, partnerství, reprodukce a rodina, Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2003, 108 s., ISBN 80-7330-040-0.
- [10] FIALOVÁ, L.; HAMPLOVÁ, D.; KUČERA, M.; VYMĚTALOVÁ, S.; Představy mladých lidí o manželství a rodičovství, Praha: Sociologické nakladatelství SLON, 2000, 163 s., ISBN 80-85850-87-7.
- [11] KLÍMOVÁ - FÜGNEROVÁ, Mirka, Snoubencům, Praha: Zdravotnické nakladatelství Avicenum, 1983, 80 s., ISBN 08-042-083.
- [12] MOŽNÝ, Ivo., Česká společnost: Nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života, Vyd. 1. Praha: Portál, 2002, 207 stran, ISBN 80-7178-624-1.
- [13] MOŽNÝ, Ivo., Rodina a společnost, Praha - Sociologické nakladatelství, 2011, 324 s., ISBN 978-80-86429-87-8.
- [14] PESSESCHKIAN, N. Partnerské vztahy 33 a jeden způsob jak žít ve dvou, Lidové noviny, 1995, 264 s., ISBN – 80-7106-115-8.

- [15] PLZÁK, Miroslav, Klíč k výběru partnera pro manželství, Vyd.2, Praha: Nakladatelství Motto 2010, 200s., ISBN 978 -80-7246-505-7.
- [16] PLZÁK, Miroslav, Žena a muž: Teorie a praxe manželského soužití, Vyd.1, Praha: Motto, 2001, 219 s., ISBN 80-7246-099-4.
- [17] RADVANOVÁ, Senta, O rodině, manželství a dětech, Praha: Nakladatelství Panorama, 1978, 172 s., ISBN 11-043-78.
- [19] <http://www.statistikaamy.cz/2015/01/spolu-s-detmi-ale-bez-oddaciho-listu>.
- [20] SOBOTKOVÁ, Irena, Psychologie rodiny, Vyd. 3, Praha: Nakladatelství Portál 2012, 224 s., ISBN 978 -80-262-0217-2.
- [21] ŠMOLKA, Petr., Muž a žena – návod k použití, Praha: Nakladatelství Portál 2015, 160 s., ISBN 978-80-262-0897-6.
- [22] VÝROST, Jiří, Slaměník Ivan., Sociální psychologie, Vyd.2, Praha: Grada Publishing, 2008, 416 s., ISBN 978-80-247-1428-8.
- [23] Zákon o rodině č. 94/1963 Sb.
- [24] Zákon o registrovaném partnerství č.115/2006 Sb.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1.....	22
Obrázek 2.....	23

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1	34
Tabulka č. 2	34
Tabulka č. 3	35
Tabulka č. 4	36
Tabulka č. 5	36
Tabulka č. 6	37
Tabulka č. 7	38
Tabulka č. 8	38
Tabulka č. 9	39
Tabulka č. 10	40
Tabulka č. 11	40
Tabulka č. 12	41
Tabulka č. 13	42
Tabulka č. 14	43
Tabulka č. 15	43
Tabulka č. 16	44
Tabulka č. 17	45
Tabulka č. 18	45
Tabulka č. 19	46
Tabulka č. 20	47
Tabulka č. 21	48
Tabulka č. 22	49
Tabulka č. 23	50
Tabulka č. 24	51
Tabulka č. 25	52

Tabulka č. 26.....53

Tabulka č. 27.....54

Tabulka č. 28.....54

SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1.....	34
Graf č. 2.....	34
Graf č. 3.....	35
Graf č. 4.....	36
Graf č. 5.....	37
Graf č. 6.....	37
Graf č. 7.....	38
Graf č. 8.....	39
Graf č. 9.....	39
Graf č. 10.....	40
Graf č. 11.....	41
Graf č. 12.....	41
Graf č. 13.....	42
Graf č. 14.....	43
Graf č. 15.....	44
Graf č. 16.....	44
Graf č. 17.....	45
Graf č. 18.....	46
Graf č. 19.....	46
Graf č. 20.....	47
Graf č. 21.....	48
Graf č. 22.....	49
Graf č. 23.....	50
Graf č. 24.....	51
Graf č. 25.....	52

Graf č. 26.....52

Graf č. 2753

Graf č. 2854

SEZNAM PŘÍLOH

1. Plnění znění dotazníku

PŘÍLOHA P I:

PŘEDSTAVA MLADÝCH LIDÍ O PARTNERSKÉM A MANŽELSKÉM ŽIVOTĚ

Dobrý den,

Dovolte, abych Vás požádala o vyplnění níže uvedeného dotazníku, který je důležitým základem výzkumu, prováděného v rámci mé bakalářské práce v oboru Sociální pedagogika na Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně, Fakultě humanitních studií, Institutu mezioborových studií v Brně. Dotazník je určen pro osoby ve věku 18-30 let.

Dotazník je zcela anonymní, jeho výsledky budou využity výhradně pro potřeby bakalářské práce a údaje v něm zjištěny budou považovány za důvěrné a nebudou dále šířeny. Při vyplňování dotazníku se řiďte, prosím tímto jednoduchým postupem:

Pozorně si otázku přečtete a označte znakem „✓“ Vámi zvolenou variantu vedle nabízené odpovědi.

Velmi si vážím času, který věnujete vyplnění mého dotazníku. Děkuji za ochotu.

1. Vaše pohlaví
 - a) muž
 - b) žena

2. Věk
 - a) 18-22 let
 - b) 23-26 let
 - c) 27-30 let

3. Nejvyšší dosažené vzdělání
 - a) Střední odborné
 - b) Středoškolské s maturitou
 - c) Vyšší odborné
 - d) Vysokoškolské

4. Současný rodinný stav
 - a) Svobodná/ý
 - b) Vdaná/ženatý
 - c) Rozvedená/ý
 - d) Ovdovělá/ý

5. Domácnost sdílím
 - a) sám
 - b) s rodiči
 - c) s partnerem
 - d) s přáteli
 - e) se starými rodiči

6. Současné zaměstnání
 - a) studující
 - b) pracující
 - c) studující + pracující
 - d) nezaměstnán
 - e) OSVČ

7. V mém životě dávám přednost
 - a) Nesezdanému soužití
 - b) Manželství
 - c) Registrované partnerství
 - d) Singles

8. Při výběru partnera upřednostňuji
 - a) vzhled
 - b) chování
 - c) sexuální přitažlivost
 - d) ekonomické zabezpečení
 - e) sociální postavení
 - f) souhrn uvedených faktorů

9. Plánuji sňatek uzavřít
- a) Již jsem uzavřel/a
 - b) Chci v budoucnu uzavřít
 - c) Sňatek neplánuji
 - d) Zatím jsem nad tím nepřemýšlel/a

10. Mé rodinné priority jsou
- a) Velká rodina, hodně dětí
 - b) Malá rodina, dvě děti
 - c) Žádné děti